

Returadresse
Land, By og Kultur – Land og Vand
Smed Sørensens Vej 1, 6950 Ringkøbing

**NATURENS
RIGE**

Sagsbehandler
Anders Nørskov Stidsen
Direkte telefon
9974 1001
E-post
anders.stidsen@rksk.dk
Dato
17. januar 2024
Sagsnummer
23-022322

Fornyelse af miljøgodkendelse – Bratbjerg Dambrug

Virksomhedens stamdata

Virksomhedens navn	Bratbjerg Dambrug
Virksomhedens adresse	Hovervej 62, 6950 Ringkøbing
Virksomhedens matrikelnummer	1e mfl. Bratbjerg Gde., Hee
Virksomhedens ejer	AquaPri Denmark A/S
Virksomhedens telefonnr.	40 74 51 00
Virksomhedens mailadresse	bratbjerg@aquapri.dk
CVR-nr.	80326610
P-nummer	1003201050
CHR-nummer	103595
Relateret foderforbrug (F _{rel})	428 tons
Nærrecipient	Hover Å
Fjernrecipient	Ringkøbing Fjord
Vandløbets vandføring (medianminimum) ved vandindtaget	560 l/s
Vandløbets vandføring (medianminimum) ved udløbet	560 l/s
Vandløbets vandføring (medianminimum) ved udløbet til Von Å/Stadil Fjord	648 l/s
Maksimal tilladt vandforbrug	260 l/s
Passageforhold i Hover Å	Fri passage
Listebetegnelse, godk.bek. 1458 / 12- 12- 2017	I 202 - Ferskvandsdambrug og andre fiskeproduktionsanlæg.
Omfattet af VVM, BEK. 448 / 10-15- 2017	Ja, Bilag 2, 1f
Tidligere miljøgodkendelser	Senest miljøgodkendt i 2013 på emission. Tillæg i 2021 tildeling af 5 tons N fra akvakulturpuljen.

Aktiviteter

Hovedaktivitet	Ferskvandsdambrug – produktion af regnbueørreder (<i>Oncorhynchus mykiss</i>) til konsum.
Væsentlige miljøforhold	Udledning af næringsstoffer, organisk stof samt medicin og hjælpestoffer til Hover Å (nærrecipient) og Ringkøbing Fjord (fjernrecipient).

Ny Aktivitet

Aktivitet	Revidering/fornyelse af miljøgodkendelse med sammenskrivning af vilkår fra miljøgodkendelse og tillæg.
VVM	Der er foretaget en miljøscreening af projektet, og det er vurderet, at aktiviteten ikke er omfattet af VVM-pligt.

Indhold

Fornyelse af miljøgodkendelse – Bratbjerg Dambrug	1
1 Ansøgning.....	5
2 Afgørelse	5
2.1 VVM.....	5
2.2 Miljøgodkendelse.....	5
2.3 Høring	6
3 Vilkår	7
3.1 Generelt.....	7
3.2 Beredskab.....	7
3.3 Produktion	8
3.4 Vandindtag.....	9
3.5 Afgitring.....	9
3.6 Spildevand.....	9
3.7 Egenkontrol	10
3.8 Krav til prøvetagning og analyse.....	10
3.9 BAT standardkrav	11
3.10 Medicin og hjælpestoffer.....	12
3.11 Slam	16
3.12 Støj, Lys, Lugt og affald.....	17
3.13 Ophør	19
4 Ikke teknisk resumé	20
5 Miljøteknisk vurdering	20
5.1 Lokalisering	20
5.2 Indretning og drift.....	20
5.3 Udledninger	22
5.4 Medicin- og hjælpestoffer	24
5.5 Biologisk vandløbsbedømmelse og recipientforhold	27
5.6 § 3-beskyttede naturområder	29
5.7 Påvirkning af Natura 2000-områder og bilag IV-arter – væsentlighedsvurdering efter habitatdirektivet.....	30
5.8 Forureningsbegrænsning	30
5.9 Egenkontrol	30
5.10 Årsrapportering	30
5.11 Vurdering af renere teknolog	30

6 Gyldighed og retsbeskyttelse.....	32
6.1 Gyldighed.....	32
6.2 Retsbeskyttelse.....	32
7 Offentliggørelse og klagevejledning	33
7.1 Offentliggørelse.....	33
7.2 Klagevejledning.....	33
Bilag 1 - Liste over modtagere af kopi af godkendelsen	35
Bilag 2 – Situationsplan.....	36
Bilag 3 - Miljøteknisk beskrivelse (uddrag fra dambrugets ansøgning)	37
Bilag 4 - Lovgrundlag.....	42
4.1 Love, bekendtgørelser, kommuneplaner, vandområdeplaner og naturplaner (med senere ændringer)	42
4.2 Vejledninger og rapporter.....	43
Bilag 5 - Dokumentation af vilkår til støj.....	44
Kvalitetskrav til målinger og afrapportering.....	44
Vurdering af resultater.....	44
Bilag 6 - Udlederkrav og kontrol af dambrugets udledninger	45
Bilag 7 - Forholdsregler ved uheld, driftsforstyrrelser mv.....	46
Bilag 8 - Driftsjournalens indhold	48
Bilag 9 - Vurdering efter habitatdirektivet.....	49
Projektets indhold.....	49
Lovgrundlag.....	49
Natura 2000-områder	49
Beskrivelse af påvirkningen.....	52
Påvirkning af nederste del af Hover Å og øverste del af Von Å (og Stadil Fjord).....	52
Påvirkning af Ringkøbing Fjord.....	53
Udledning af medicin- og hjælpestoffer	54
Vandindvindingen.....	54
Påvirkning af naturtyper og arter.....	55
Påvirkning af arter	56
Samlet vurdering	59
Referencer	60
Bilag 10 - Miljøscreening.....	61

1 Ansøgning

AquaPri ønsker en fornyelse af miljøgodkendelsen fra 2013 med inkorporering af tillæg fra 2021 om tildeling af 5 tons ekstra kvælstof.

2 Afgørelse

2.1 VVM

Der er foretaget en screening af projektet ([Bilag 10](#)) i henhold til Bekendtgørelse om miljøvurderinger af planer og programmer og af konkrete projekter, bekendtgørelse nr. 806 af 14. juni 2023.

Kommunen vurderer, at det ansøgte projekt ikke er af et sådant omfang, at projektet er omfattet af VVM-pligten (Vurdering af Virkning på Miljøet).

Afgørelsen er begrundet i, at miljøpåvirkningens omfang ikke er af en sådan karakter eller grad, at aktiviteterne må antages at kunne få væsentlig indvirkning på miljøet.

Afgørelsen er meddelt efter § 21 i Bekendtgørelse af lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM) – LBK nr. 4 af 03/01/2023.

2.2 Miljøgodkendelse

Ringkøbing-Skjern Kommune meddeler fornyet miljøgodkendelse på de i afsnit 3 nævnte vilkår. Godkendelsen gives på grundlag af ansøgningen og oplysningerne i sagen i øvrigt jævnfør beskrivelserne og bilagene til denne godkendelse.

- Der er tale om revision af en eksisterende miljøgodkendelse af en omtrent uændret drift og omtrent uændrede vilkår. Derfor meddeles vilkårene efter miljøbeskyttelseslovens § 41 (som beskrevet i dambrugsbekendtgørelsens § 8, stk. 3).
- Den reviderede miljøgodkendelse erstatter den nuværende fra 18. nov. 2013.
- Dambrugsbekendtgørelsen fastsætter krav til drift og indretning af dambruget (BEK nr. 1567 af 7. december 2016)
- Der gives tilladelse til udledning af procesvand fra dambruget til Hover Å i henhold til miljøbeskyttelseslovens § 34 og § 28 samt bekendtgørelse om spildevandstilladelser m.v. efter miljøbeskyttelsesloven.
- Der gives tilladelse til udledning af medicin- og hjælpestoffer efter bekendtgørelse om fastlæggelse af miljømål for vandløb, søer, overgangsvande, kystvande og grundvand (BEK nr. 1625 af 19/12-2017).
- Der stilles vilkår om afgitring efter miljøbeskyttelseslovens § 34 stk. 3.

Fremtidige nye aktiviteter, ændringer eller udvidelser såvel bygningsmæssigt som driftsmæssigt, som kan indebære forurening, herunder affaldsfrembringelse, må ikke påbegyndes, før der foreligger en afgørelse fra kommunen. Kommunen afgør, om godkendelse er nødvendig (miljøbeskyttelsesloven § 33 og 37).

Der gøres opmærksom på, at miljøgodkendelsen ikke fritager fra krav om tilladelse, godkendelse eller dispensation efter anden lovgivning. Byggeri må først påbegyndes, når der ligger en særskilt tilladelse til igangsættelse af byggeriet.

Tilsynsmyndigheden kan til enhver tid revidere kontrolvilkårene for at forbedre egenkontrollen eller for at opnå et mere hensigtsmæssigt tilsyn, jf. miljøbeskyttelseslovens § 72 stk. 3.

Denne miljøgodkendelse skal revideres mindst hvert 10. år. Det anvendte lovgrundlag er nærmere beskrevet i [Bilag 4](#).

2.3 Høring

I forbindelse med udarbejdelse af miljøgodkendelsen er de nærmeste naboer på Grimstrupvej 3 og 5 blevet hørt om eventuelle bemærkninger til dambrugets drift.

Kommunen har ikke modtaget bemærkninger i høringen.

3 Vilkår

3.1 Generelt

- 3.1.1 Virksomheden skal indrettes og drives som beskrevet i miljøgodkendelsen.
- 3.1.2 Virksomheden skal holde Ringkøbing-Skjern Kommune orienteret om, hvem der er miljømæssigt driftsansvarlig for virksomheden/ aktiviteten.
- 3.1.3 De af godkendelsens vilkår, der angår driften, skal være kendt af de personer, der er ansvarlige for eller udfører den pågældende del af driften. Et eksemplar af godkendelsen skal til enhver tid være tilgængelig på virksomheden.
- 3.1.4 Virksomhedens journaler, procedurer og øvrige registreringer med miljømæssig relevans skal være tilgængelige for kommunen.
- 3.1.5 Virksomheden skal føre en driftsjournal, der skal opgøres en gang om året. Medmindre andet aftales, skal opgørelsen ske pr. 31. december, og resultaterne skal være kommunen i hænde senest 1. februar det følgende år. Driftsjournalen skal på forlangende forevises kommunen. Den skal opbevares mindst fem år efter afslutningen. Driftsjournalen skal indeholde de oplysninger, som fremgår af [Bilag 8](#).
- 3.1.6 Andre miljøbelastende aktiviteter, end de der er beskrevet i godkendelsen, må ikke finde sted. I tvivlstilfælde afgør kommunen, hvad der skal betragtes som miljøbelastende aktiviteter.
- 3.1.7 Godkendelsen erstatter tidligere vilkår for aktiviteten.
- 3.1.8 Miljøgodkendelsen skal revideres mindst hver 10. år.

3.2 Beredskab

- 3.2.1 Virksomheden skal udarbejde og løbende ajourføre beredskabsplan for uheld og utilsigtet udslip jf. [Bilag 7](#).
- 3.2.2 Ved driftsuheld, der kan medføre forurening af kloaksystem, jord og grundvand eller luft, skal virksomheden straks:
- Forsøge at afværge situationen
 - Forsøge at standse forureningen og/eller dens spredning.
 - Kontakte alarmcentralen på telefon 112 ved større eller ikke kontrollerbare uheld.

- 3.2.3 Ringkøbing-Skjern Kommune skal orienteres hurtigst muligt.
- 3.2.4 Senest 7 dage efter uheld skal virksomheden have indsendt rapport til kommunen, der beskriver uheldets omfang og indsatsen mod miljømæssige skader samt beskriver forebyggende foranstaltninger, der begrænser risiko for nye uheld.
- 3.2.5 Virksomheden skal følge procedurer mht. uheldsforebyggelse og akut forurening som beskrevet i ansøgningen og gengivet i [Bilag 7](#).

3.3 Produktion

- 3.3.1 Dambrugets indretning skal være i overensstemmelse med miljøgodkendelsens beskrivelse og vilkår, når det nye produktionsanlæg tages i brug helt eller delvist.
- 3.3.2 Hvis produktionsplanen ønskes ændret væsentligt, f.eks. produktion af andre fiskearter, fiskestørrelser osv., skal dette meddeles kommunen.
- 3.3.3 Der må alene benyttes tørfoder, som skal være energirigt og højt fordøjeligt. Følgende krav til foder for konsum- og sættefisk skal være opfyldt:
- Indholdet af fordøjelig energi (netto-energiindholdet): Indholdet af fordøjelig energi (DE) i foderet skal være på mindst 18,2 MJoule/kg (4,35 Mcal/kg).
 - Smuldindholdet må maksimalt være 1 %.

3.4 Vandindtag

- 3.4.1 Dambruget må ikke indvinde mere end 260 l/s. Der skal altid afgives 280 l/s som frivand forbi stemmeværket svarende til halvdelen af vandløbets medianminimumvandføring (Q_{mm}).
- 3.4.2 Der skal være monteret vandur (nøjagtighed på 5 %) med log-funktion eller tilsvarende instrument til måling af vandføring i alle vandindtag til ferskvandsdambruget og alle vandafløb fra ferskvandsdambruget, således at det samlede vandindtag hhv. vandafledning kan følges kontinuert (min. måling af vandføring hvert 10. minut eller min. gemme gennemsnit af hvert 10. minut ved hyppigere måling).

3.5 Afgitring

- 3.5.1 Indløbsgitter må højst have en gitterafstand på 4 mm og være af godkendt type.
- 3.5.2 Udløbsgitter må højst have en gitterafstand på 10 mm og være af godkendt type.
- 3.5.3 Ind- og udløbsgittere skal være udført i solidt, ikke fleksibelt og ikke forgængeligt materiale og være fastmonteret i et bygværk og være tætsluttende langs bredder, sider og bund af vandløbet.
- 3.5.4 Enhver gittersektion skal sikres eller aflåses, således at gitteret ikke umiddelbart kan fjernes eller løftes. Dvs. at gitteret skal boltes fast eller på anden måde sikres.
- 3.5.5 Hvis afgitringen ikke længere opfylder kravene eller i øvrigt ikke er intakt eller i funktion, skal dambruget straks underrette kommunen.
- 3.5.6 Afgitringen skal placeres således, at den flugter med vandløbets bredder og placeres således, at der ikke opstår blindgyder.
- 3.5.7 Afgitringen skal være intakt og i funktion hele året.

3.6 Spildevand

- 3.6.1 Driften af må ikke forhindre, at Hover Å umiddelbart nedstrøms dambruget har en økologisk tilstand i overensstemmelse med den gældende vandområdeplan eller tilsvarende.

- 3.6.2 Dambruget skal gennem den daglige drift sikre, at slamfjernelsen fra slamkegler, mikrosigter, biofiltre foretages så effektivt som muligt. Disse renseforanstaltninger skal være i drift hele året.
- 3.6.3 Plantelagunerne skal oprensnes således, at vanddybden er mellem 0,5 m og 1m med en gennemsnitsdybde på 0,9 m. Det skal ligeledes sikres at vandoverfladearealet bevares.

3.7 Egenkontrol

- 3.7.1 Der skal inden for hver driftsperiode på 1 år (365 dage +/- 15 dage) udtages 26 prøver af det samlede vandindtag og 26 prøver af det samlede vandudtag. Prøvetagningen skal fordeles jævnt over driftsperioden svarende til 2-3 prøvesæt i ind- og udløb pr måned.
- 3.7.2 Vandprøver skal udtages af et akkrediteret laboratorium. Planlagt prøvetagning kan udskydes, hvis forholdene i vandindtag eller udløb er væsentligt afvigende fra normal drift f.eks. i forbindelse med oprensning af damme, bundfældning eller ved sygdomsbehandling.
- 3.7.3 Resultatet af analyser samt supplerende oplysninger jf. vilkår 3.7.1 skal være tilgængelige for kommunen senest fire uger efter prøveudtagningen. Data skal gøres tilgængelige efter kommunens anvisning (på godkendelsestidspunktet leveres data til Danmarks Miljøportal).
- 3.7.4 Udløbsvandet til Hover Å skal overholde de kravværdier til udledning af total-kvælstof, total-fosfor, ammonium, og organisk stof (BI₅) som fremgår af [Bilag 6](#). Til kontrol af kravoverholdelsen anvendes dambrugsbekendtgørelsen og bilagets beregningsregler.
- 3.7.5 Iltmætningen i udløbet til Hover Å skal være mindst 70%.

3.8 Krav til prøvetagning og analyse

- 3.8.1 Prøvetagning og analyse skal følge nedenstående procedure:

1. Prøveudtagning

Prøverne skal udtages i ferskvandsdambrugets indløb og udløb som puljede døgnprøver, baseres på den aktuelle vandanvendelse på måletidspunktet og analyseres for indhold af:

- Organisk stof m It som modificeret BI₅ (mg/l)
- Totalfosfor (mg/l)

- Totalkvælstof (mg/l)
- Ammoniumkvælstof (mg/l)

Prøverne skal være repræsentative og udtages i fuldt opblandede vandmasser. Sugespidsen placeres i midten af vandstrømmen 1/3 af vanddybden over bund.

Alle analyser skal foretages i henhold til Bekendtgørelse om kvalitetskrav til miljømålinger, (Analyse kvalitetsbekendtgørelsen).

2. Supplerende oplysninger

I forbindelse med hver prøvetagningsserie skal følgende forhold oplyses:

- Vandføringen i ferskvandsdambrugets samlede indløb (l/sek.) og en log-fil med alle målinger siden sidste prøvetagning. Vandføringsdata skal leveres i det format, som kommunen anviser.
- Vandføringen i ferskvandsdambrugets samlede afløb (l/sek.) og en log-fil med alle målinger siden sidste prøvetagning. Vandføringsdata skal leveres i det format, som kommunen anviser.
- Vandtemperaturen (° C) i hvert målepunkt.
- pH i hvert målepunkt.
- Iltmætning (%) i hvert målepunkt.
- Bestand (tons) på prøvetagningdagen og dagen før.
- Dato for prøvetagningens begyndelse og afslutning.
- Eventuelle atypiske forhold (f.eks. sygdom, sygdomsbekæmpelse eller ændringer i dambrugets rutiner i prøvetagningsdøgnet).

3.8.2 Alle supplerende oplysninger i forbindelse med prøvetagningen skal noteres i driftsjournalen (jf. vilkår 3.7.1).

3.9 BAT standardkrav

3.9.1 Dambrugets spildevandsudledning skal overholde BAT-kravene i dambrugsbekendtgørelsens bilag 7 for en årlig produktionsstørrelse over 230 tons:

Parameter	Kvælstof	Fosfor	BI ₅
BAT-krav	27 kg/tons fisk	1,8 kg/tons fisk	19 kg/tons fisk

3.10 Medicin og hjælpestoffer

Generelle vilkår omkring medicin og hjælpestoffer

- 3.10.1 Alle fisk, uanset om de produceres på dambruget eller indkøbes, skal vaccineres mod rødmundssyge. Ved faldende immunitet skal der foretages revaccination, Når det anbefales af dyrlæge. Vaccination mod rødmundssyge kan kun fraviges under særlige omstændigheder, og dyrlægeredegørelse skal i så fald vedlægges driftsjournalen.
- 3.10.2 Anvendelsen af medicin- og hjælpestoffer til behandling af fisk skal begrænses mest muligt ved anvendelse af renere teknologi - såsom vaccination, recirkulering, substitution til mere miljøvenlige stoffer og driftsoptimeringer med henblik på sygdomsminimering.
- 3.10.3 Driften på dambruget skal løbende optimeres med henblik på sygdomsminimering. Herunder skal det sikres:
- at iltniveauet i alle produktionsenheder er stabilt og højt.
 - at fiskene håndteres så skånsomt som muligt.
 - at foderspild undgås.
 - at foderstyringen optimeres.
 - at der løbende sker en optimering af slamfjernelse i produktionsenheder.
 - at der indføres procedurer til overvågning af indløbsvandets kvalitet.
 - at der indføres og sikres faste procedurer for overvågning af fiskenes sundhedstilstand og hurtig handling ved begyndende tegn på sygdoms-udbrud.
 - at der anvendes desinfektionsmidler til støvler/materiel, som kan bidrage til at undgå smittespredning.
- 3.10.4 De anvendte stoffer skal løbende søges udskiftet til mere miljøvenlige stoffer.
- 3.10.5 De specifikke vilkår for brug og udledning af medicin skal overholdes, selvom det kan betyde, at hele den syge bestand ikke kan behandles. Beslutning om, hvad der skal ske med den ubehandlede bestand, afklares med dambrugets dyrlæge / veterinærmyndigheden.
- 3.10.6 Der må kun anvendes medicin, som er ordineret af dyrlæge til Bratbjerg Dambrug med CHR nr. 103595.

- 3.10.7 Desinfektionsvæske, som indeholder miljøskadelige stoffer skal bortskaffes som farligt affald, og må ikke give anledning til udledning til overfladevand, grundvand eller jorden.
- 3.10.8 Proceduren for anvendelse af medicin- og hjælpestof skal være tilgængelig på dambruget og kendt af dambrugets ansatte.

Specifikke vilkår vedr. brug og udledning af medicin

- 3.10.10 Indholdet af medicin (opgjort som aktivt stof) i det udledte spildevand må ikke overstige nedenstående værdier.

Tabel 3: Maks. udledning af medicin stofferne florfenicol, oxolinsyre, sulfadiazin og trimethoprim (angivet som aktivt stof). *Miljøkvalitetskravet for florfenicol er skærpet for at overholde kravet til maks. koncentrationen i ferskvand.

Stof	Maks. udledning (g/døgn)
Florfenicol	103*
Oxolinsyre	287
Sulfadiazin	147
Trimethoprim	-

Udledningerne anses som udgangspunkt for overholdt, når der behandles efter nedenstående skemaer, hvor dambruget højst kan medicinere i en behandlingsperiode på 10 dage. Trimethoprim indgår i blandingsproduktet Neopridimet (tidligere Tribissen), hvor sulfadiazin er den begrænsende faktor for anvendelsen. Der kan således ikke behandles flere fisk med Neopridimet end angivet under sulfadiazin.

Hvis der ikke behandles samtidigt på enten Voldbjerg eller Vadhoved Dambrug, kan behandlingen øges til 33% af nedenstående værdier.

Tabel 4: Mængde fisk (kg) der kan behandles pr. dag med florfenicol, oxolinsyre, sulfadiazin.

Behandlingsdage/ Dosis pr. dag Florfenicol	10 mg/kg	12,5 mg/kg	15 mg/kg	17,5 mg/kg	20 mg/kg
7 dage	10.298	8.238	6.865	5.885	5.149
8 dage	10.298	8.238	6.865	5.885	5.149
9 dage	10.298	8.238	6.865	5.885	5.149
10 dage	10.298	8.238	6.865	5.885	5.149

Behandlingsdage/ Dosis pr. dag Oxolinsyre	9 mg/kg	10 mg/kg	11 mg/kg	12 mg/kg	12,5 mg/kg
5 dage	31.933	28.740	26.127	23.950	22.992
6 dage	31.933	28.740	26.127	23.950	22.992
7 dage	31.933	28.740	26.127	23.950	22.992
8 dage	31.933	28.740	26.127	23.950	22.992
9 dage	31.933	28.740	26.127	23.950	22.992
10 dage	31.933	28.740	26.127	23.950	22.992

Behandlingsdage/ Dosis pr. dag Sulfadiazin	20 mg/kg	21,25 mg/kg	22,5 mg/kg	23,75 mg/kg	25 mg/kg
5 dage	7.345	6.913	6.529	6.185	5.876
6 dage	6.733	6.337	5.985	5.670	5.386
7 dage	6.295	5.925	5.596	5.301	5.036
8 dage	5.968	5.617	5.304	5.025	4.774
9 dage	5.713	5.377	5.078	4.811	4.570
10 dage	5.509	5.184	4.896	4.639	4.407

De anvendte behandlinger med medicin skal dokumenteres ved hjælp af besøgsrapporter eller lignende fra dyrlæge og indgå i driftsjournalen.

- 3.10.11 Kun hvor det ikke er muligt at få det ordinerede medicin som medicinfoder, må medicinen iblandes foderet i blandemaskine. Dyrlægens anvisninger skal dog altid følges. Der henvises til gældende veterinærlovgivning.

- 3.10.12 Hvis dambruget i en akut situation får behov for at anvende og udlede andre veterinært godkendte stoffer til behandling af fisk end de tilladte stoffer på dambruget, skal kommunen orienteres om anvendelse og behandlingsmetode snarest og senest 1 uge efter påbegyndt behandling. Gentagen behandling med et ikke miljøgodkendt stof skal forudgående godkendes af kommunen.

Specifikke vilkår vedr. brug og udledning af hjælpestoffer

- 3.10.13 Indholdet af hjælpestoffer i det udledte produktionsvand, angivet som aktivt stof, må ikke overstige nedenstående mængder.

Tabel 5: Middel- og maks. stofmængder af hjælpestof i udløbsvandet. Middelstofmængden udregnes som års gennemsnit.

Stof	Middel stofmængde (mg/s)	Maksimal stofmængde (mg/s)
Formaldehyd	1,7	8,5
Brintoverilte	1,9	18,5
Pereddikesyre	Intet miljøkvalitetskrav	Intet miljøkvalitetskrav
NaCl (salt)	185	185

- 3.10.14 Der kan anvendes klorproduktet Salar Des til desinficering af produktionsenheder efter nedenstående procedure som ansøgt og godkendt i 2021:
- Efter tømning af produktionsenheder renses overfladerne af enhederne.
 - Den rene produktionsenhed overladedesinficeres med en opløsning indeholdende klorproduktet Salar Des. Til en produktionsenhed bruges 2000 liter vand med en koncentration på 1000 ppm = 1000 mg/l.
 - Efter påføring af desinfektionsmidlet henstår enheden i mindst et døgn, hvorefter der lukkes åvand på enheden.
 - Efter påfyldning af vand tilsættes 25 kg brintoveriltepulver til inaktivering af eventuelle klorrester. Efter tilsætning af brintoveriltepulver henstår vandet i enheden yderligere et døgn, før normalt flow med åvand og udledning til biofilter genoptages.

- 3.10.15 Hver behandling dokumenteres i driftsjournalen.
- 3.10.16 På anmodning fra kommunen, skal dambrugets ejer underrette om forestående behandlinger med medicin og hjælpestoffer således, at kommunen har mulighed for at kontrollere, om udlederkravene overholdes.

3.11 Slam

- 3.11.1 Anlæg til slamopbevaring skal i sider og bund være udført i impermeabelt materiale således, at der ikke sker udsivning af slam/vand til vandløb eller nedsivning til jord eller grundvand.
- 3.11.2 Området til slamopbevaring skal indrettes, således at der ved uheld ikke kan ske afløb af slam/slamholdigt vand, som kan forårsage forurening. Når der anvendes gyllebeholder til opbevaring af dambrugsslam, må der således ikke fastmonteres pumper på gyllebeholderen.
- 3.11.3 Hvis der anvendes gyllebeholder til opbevaring af dambrugsslam skal der hvert 5. år gennemføres en beholderkontrol. Denne beholderkontrol skal gennemføres af et firma, som har autorisation til at gennemføre beholderkontrol ved gyllebeholdere. Der fremsendes dokumentation for udført beholderkontrol til kommunen.
- 3.11.4 Slam og slamvand, der stammer fra oprensning af produktionskanaler, slamkegler, biofiltre, mikrosigter, og plantelagune, skal deponeres i dambrugets slamdepot eller fjernes straks og håndteres på en sådan måde, at der ikke sker udsivning til vandløb eller nedsivning til jord og grundvand.
- 3.11.5 Dambruget skal have en opbevaringskapacitet til slam i depot på mindst 9 måneder.
- 3.11.6 Overskudsvand fra slamdepot skal ledes tilbage til dambruget ovenfor dambrugets renseforanstaltninger (f.eks. første del af plantelagunen).
- 3.11.7 Tidspunkt for tømning af slamdepot, skønnet slammængde transportør og modtager skal indføres i driftsjournalen.

- 3.11.8 Slamdepotet skal tømmes mindst en gang årligt, og slam herfra må udbringes på landbrugsjord, hvis det overholder kravene i Bekendtgørelse nr. 1001 af 27. juni. 2018 om anvendelse af affaldsprodukter til jordbrugsformål (Slambekendtgørelsen med senere ændringer).
- 3.11.9 Såfremt slammet ikke opfylder grænseværdierne i slambekendtgørelsen for anvendelse til jordbrugsformål, må det ikke udbringes, men skal afleveres til godkendt deponi, medmindre der foreligger dispensation fra Miljøstyrelsen.
- 3.11.10 Enhver afhændelse af slam skal indføres i driftsjournalen.
- 3.11.11 Dambruget skal kunne dokumentere den videre håndtering af slam gennem konkrete aftaler om forbrænding, udbringning eller lignende. Disse aftaler skal opbevares i mindst 5 år og kunne fremvises til kommunen.

3.12 Støj, Lys, Lugt og affald

Støj

- 3.12.1 Virksomhedens samlede støjbidrag – målt eller beregnet som det ækvivalente, korrigerede støjniveau i dB(A) – må ikke overstige følgende grænseværdier ved omkringliggende boliger:

Tabel 6: Grænseværdier for støj.

Periode	Tidsrum	Enkeltstående boliger i det åbne land	Midlingstid
Mandag-fredag	07.00-18.00	55	*
Lørdag	07.00-14.00	55	*
Mandag-fredag	18.00-22.00	45	**
Lørdag	14.00-22.00	45	**
Søndag- og helligdag	07.00-22.00	45	**
Alle dage	22.00-07.00	40	***

*Grænseværdien skal overholdes indenfor det mest støjbelastende tidsrum på 8 timer. For lørdag er midlingstiden 7 timer.

**Grænseværdien skal overholdes indenfor den mest støjbelastede time. For lørdage eftermiddage (kl. 14.00 – 18.00) er midlingstiden 4 timer.

*** Grænseværdien skal overholdes indenfor den mest støjbelastede halve time.

Støjens maksimalværdier i natperioden kl. 22.00 – 07.00 må ikke overstige de angivne værdier med mere end 15 dB(A).

- 3.12.2 Efter anmodning fra kommunen skal virksomheden foretage støjmålinger og beregninger til dokumentation for, at støjgrænserne er overholdt. Måle- og beregningspunkter fastsættes efter nærmere aftale med kommunen.
- 3.12.3 Kontrolmålinger og beregninger for støj skal foretages og afrapporteres efter retningslinjer i Bilag 5.
- 3.12.4 Hvis de fastsatte støjgrænser overskrides, skal der sammen med rapport om målinger/ beregninger fremsendes forslag til støjreduktion med tidsplan for gennemførelse.
- 3.12.5 Kommunen kan forlange støjmålinger og beregninger gentaget, dog højst én gang årligt, medmindre den seneste kontrol viser, at vilkårene ikke er overholdte.
- 3.12.6 Ved målinger/beregninger for støj, udarbejdelse af afrapportering og gennemførelse af eventuelle tiltag for støjreduktion, skal udgifterne hertil alene afholdes af virksomheden.

Lugt

- 3.12.7 Dambrugets drift skal tilrettelægges på en sådan måde, at lugtemissioner begrænses mest muligt. Driften må ikke medføre lugtemissioner uden for dambrugets område på lokaliteter, som kommunen skønner væsentlige.
- 3.12.8 Såfremt der mod forventning skulle opstå væsentlige lugtgener for omgivelserne, kan kommunen anmode dambrugets ejer om nærmere oplysninger (jf. miljøbeskyttelseslovens § 72) og meddele påbud til imødegåelse heraf (jf. bl.a. miljøbeskyttelseslovens § 69).
- 3.12.9 Ved evt. målinger for lugt skal udgifter herfor afholdes af virksomheden.

Lysgener

- 3.12.10 Eventuelle installationer af lysprojektører skal indrettes således, at de ikke giver væsentlige lysgener for beboere på naboejendomme.

Affald og kemikalier

- 3.12.11 Oplagring af affald fra produktionen såsom foder-, hjælpestoffer- og medicinemballage, olie- og kemikalieaffald må ikke give anledning til forurening. Oplagring af affald, der kan medføre forurening, skal ske i tætte emballager og på fast bund.
- 3.12.12 Kemikalier (herunder medicin og hjælpestoffer) skal opbevares i egnede tætte beholdere. Beholderne skal opbevares i et aflåst rum uden afløb. Evt. rester af medicin skal umiddelbart efter endt behandling bortskaffes som farligt affald.
- 3.12.13 Døde fisk skal opsamles dagligt og opbevares i en tæt, lukket beholder, indtil bortskaffelse efter de til enhver tid gældende veterinære bestemmelser.
- 3.12.14 Dambrugets affaldsbortskaffelse skal ske i overensstemmelse med Ringkøbing-Skjern Kommunes anvisninger.

3.13 Ophør

- 3.13.1 Ved endeligt ophør af virksomhedens drift skal den ansvarlige for virksomheden træffe de nødvendige foranstaltninger for at undgå forureningsfare og for at bringe stedet i en miljømæssigt tilfredsstillende stand.

Forslag til foranstaltninger skal tilsendes og godkendes af kommunen, før driften indstilles. Kommunen afgør, hvornår stedet er i en miljømæssigt tilfredsstillende tilstand.

- 3.13.2 Miljøgodkendelsen bortfalder automatisk, hvis driften har været helt indstillet i 3 år, jf. miljøbeskyttelseslovens § 78a.

4 Ikke teknisk resumé

Ringkøbing-Skjern Kommune reviderer miljøgodkendelsen fra 2013 af Bratbjerg Dambrug med indskrivning af vilkår fra tillæg til miljøgodkendelsen fra 2021 på de i kapitel 3 opstillede vilkår vedr. indretning og drift.

Dambruget fortsætter med uændret indretning og på omtrent uændrede vilkår.

Dambruget forsynes uforandret med overfladevand via pumpe og 4 mm afgitring fra Hover Å med op til 260 l/s. Der skal dog altid afgives mindst $\frac{1}{2} Q_{mm}$ (medianminimum) forbi dambrugets vandindtag svarende til 280 l/s.

5 Miljøteknisk vurdering

5.1 Lokalisering

Bratbjerg Dambrug er beliggende ved Hover Å i landzone på Hovervej 62, 6950 Ringkøbing. Området er ikke reguleret af lokalplaner. Nærmeste nabo er Grimstrupvej 3, som ligger omkring 200 sydvest for dambruget.

I kommunens landskabsanalyse er Hover Ådal vurderet som værende særligt karakteristisk og oplevelsesrig og har derfor fået en beskyttende målsætning.

Ådalen refererer til den geologiske dannelse af en smeltevandsdal. Kulturhistorien fortælles gennem det vigtige græsningsareal for de tilknyttede gårde.

Den beskyttende målsætning betyder, at der skal lægges vægt på, at de bærende karaktertræk som åben ådal bevares og styrkes. Særlig opmærksomhed bør være på at styrke ådalen som smeltevandsdal og græsningslandskab.

Det er væsentligt, at der ikke tilføres yderligere visuel påvirkning i landskabet.

5.2 Indretning og drift

Produktion og foderforbrug

På Bratbjerg Dambrug produceres store rognfisk (2.500-3.000 g) med levering direkte til slagteri. Dambruget modtager sættefisk i en typisk størrelse på ca. 250 g fra andre anlæg i Aquapri's biologiske værdikæde.

Indberettet foderforbrug

Det årlige foderforbrug og produktion er opgjort i tabellen nedenfor.

Tabel 7: Foderforbrug og produktion på Bratbjerg Dambrug i 2018-2022. Oplysningerne kommer fra dambrugets årlige indberetninger.

År	Foderforbrug (tons)	Produktion (tons)
2022	594	509

År	Foderforbrug (tons)	Produktion (tons)
2021	556	485
2020	573	514
2019	548	486
2018	576	484

Vandindvinding og afgitring

Dambruget har i dag tilladelse til at indvinde 260 l/s fra Hover Å. Vand indvindes via en 4mm faunasigte placeret i brinken umiddelbart opstrøms stryget. Bag afgitringen pumpes vandet først over et rislefilter, hvor det afgasses og iltes inden vandet løber til en samlestock, hvorfra det ledes til kanalanlæggene.

Der ledes ca. 60 l/s nyt vand til hvert kanalanlæg, og vandet tilføres i vandrensningen. Internt i kanalanlægget recirkuleres ca. 1.000 l/s, som faciliteres af strømsætter. Det giver en samlet recirkuleringsgrad på 94 %.

Indløbet har i dag en sigtetromle med afgitring på 4 mm på grund af forekomst af havlampret i Hover Å, mens der er 10 mm afgitring i udløbet i overensstemmelse med dambrugsbekendtgørelsen.

Lugt, støj mv.

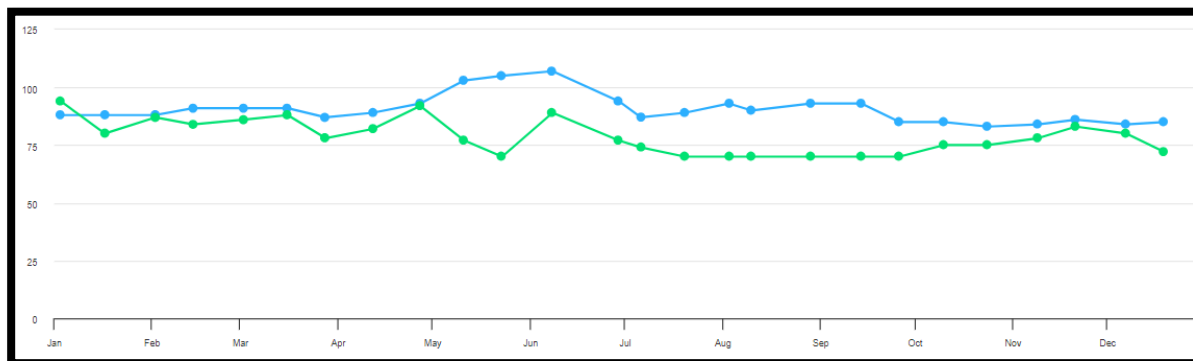
Miljøgodkendelsen giver tilladelse til at øge dambrugets produktion indenfor grænserne for de maksimalt tilladte udledninger.

Dambrugets fulde produktionskapacitet er dog omtrent udnyttet i dag, så støjforholdene vil ikke ændres væsentligt. Støjgrænserne er uændrede i forhold til den tidligere miljøgodkendelse.

5.3 Udledninger

Iltforhold

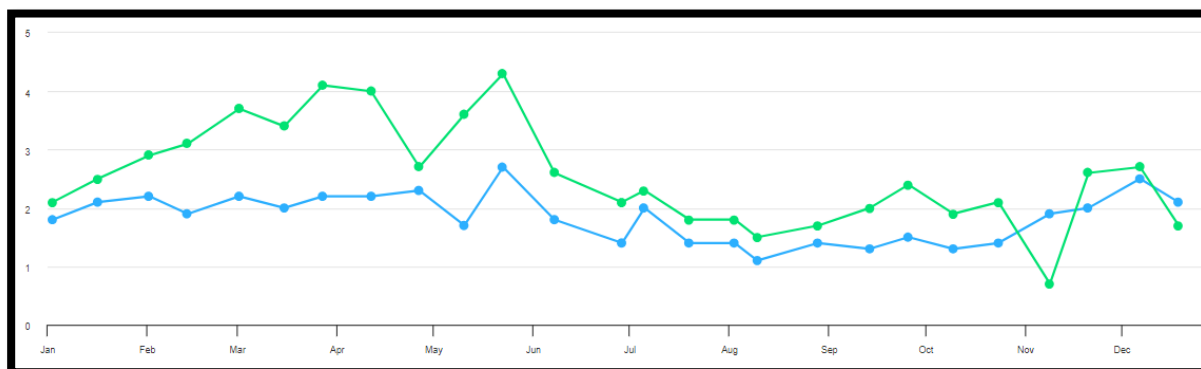
Der er i godkendelsen fastsat vilkår om en iltmætning på 70% i udløbsvandet fra dambruget. På figuren nedenfor ses den målte iltmætning i udløbsvandet i % på prøvetagningsdagene i 2023 i forbindelse med dambrugets egenkontrolprogram.

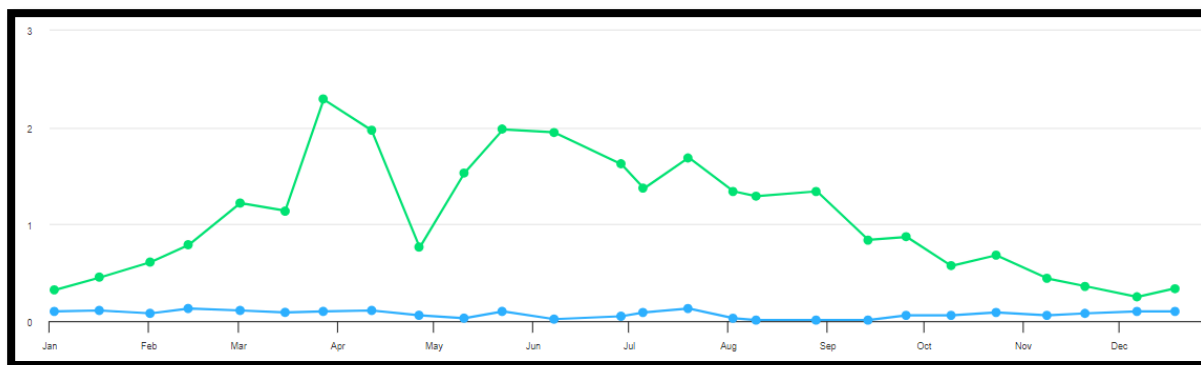
Figur 2: Iltmætningen i % i indløb og udløb fra Bratbjerg Dambrug på prøvetagningsdagene i 2023 (blå=indløb og grøn=udløb).

Nuværende udledninger

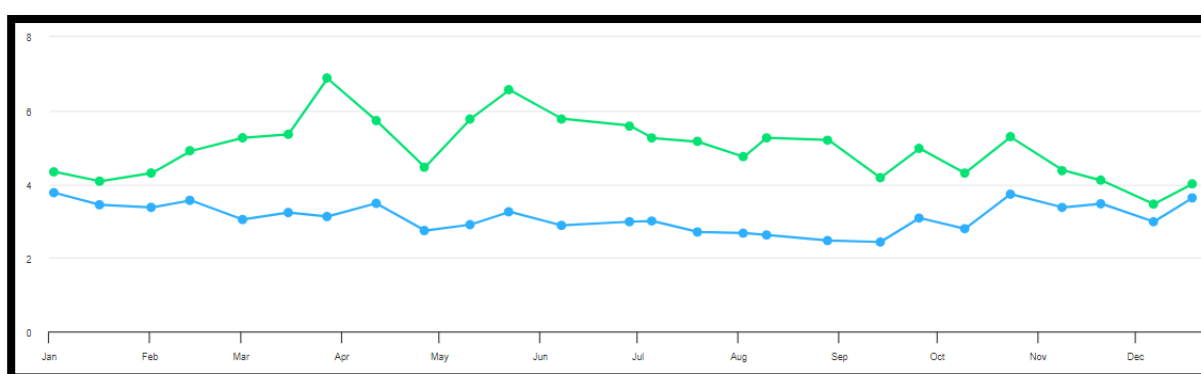
Udledningen af næringsstoffer og organisk stof fra Bratbjerg Dambrug i 2023 ses af figurerne nedenfor.

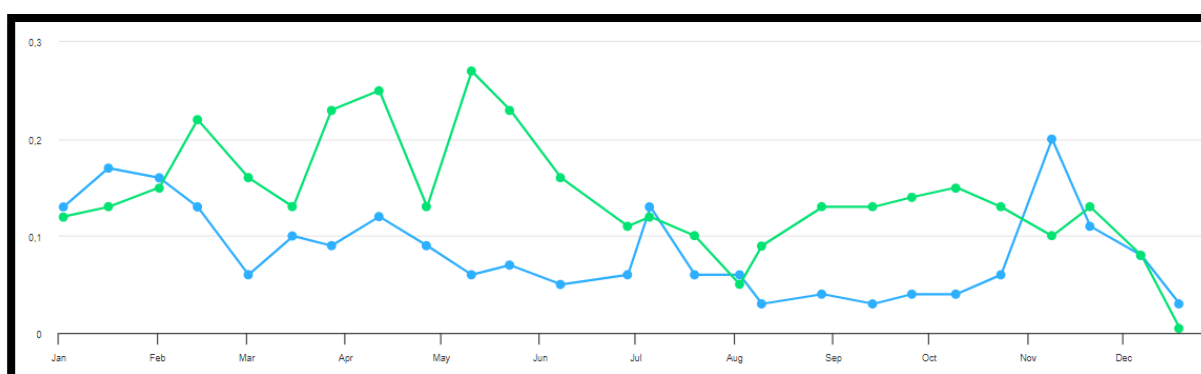
Figur 3.1. Koncentrationen af organisk stof (BI₅) i mg/l i 2023 i indløb til og udløb fra Bratbjerg Dambrug målt (blå=indløb og grøn=udløb).

Figur 3.2. Koncentrationen af Ammonium-N i mg/l i 2023 i indløb til og udløb fra Bratbjerg Dambrug målt (blå=indløb og grøn=udløb).

Figur 3.3. Koncentrationen af Total-N i mg/l i 2023 i indløb til og udløb fra Bratbjerg Dambrug målt (blå=indløb og grøn=udløb).

Figur 3.4. Koncentrationen af Total-P i mg/l i 2023 i indløb til og udløb fra Bratbjerg Dambrug målt (blå=indløb og grøn=udløb).

Maksimale udledninger

Tabel 9: Maksimale daglige og årlige udledninger for Bratbjerg Dambrug.

Stofparameter	Kg/døgn	Kg/år
Total N	45,2	16.498
Total P	1,7	621
BI5	20,5	7.483
Ammonium-N	13,9	5.074

Udledningen til Hover Å er beskrevet yderligere i habitatvurderingen i [Bilag 9](#).

Udlederkrav

Der anvendes tilstandskontrol for beregning af kravoverholdelse for stoffer med primær effekt i nærrecipienten Hover Å (BI₅ og ammonium). Der anvendes transportkontrol for beregning af kravoverholdelse for stoffer med primær effekt i fjernrecipienten Ringkøbing Fjord (total-N og total-P).

Beregningen af udlederkravene i tabel 9 er baseret på dambrugsbekendtgørelsens regler ud fra et foderforbrug (F_{till}) på 230 tons.

Dokumentation af udledninger

Dambruget skal hvert år udtage 26 prøver af ind- og udløbsvandet til dokumentation af overholdelse af udlederkrav og BAT-krav jf. dambrugsbekendtgørelsens bestemmelser. Prøverne skal fordeles jævnt over året. Kommunen vil fortsat udtage faunaprøver årligt for at følge udviklingen i Hover Å op- og nedstrøms dambruget.

Konklusion på dambrugets udledninger

Kommunen vurderer, at dambrugets fortsatte drift ikke i sig selv eller i forbindelse med andre planer eller projekter vil påvirke Hover Å, Ringkøbing Fjord, § 3-beskyttede naturtyper, samt beskyttede bilag IV-arter væsentligt eller hindre vandområdets målsætningsopfyldelse (se mere i [Bilag 9](#)).

5.4 Medicin- og hjælpestoffer

Generelt

Miljøkvalitetskrav er fastsat i bekendtgørelse om fastlæggelse af miljømål for vandløb, søer, overgangsvande, kystvande og grundvand - BEK nr. 1625 af 19. december 2017.

Udledning af medicin og hjælpestoffer skal med baggrund i bekendtgørelsen begrænses mest muligt ved hjælp af den bedste tilgængelige teknik - BAT. Dertil kommer, at det for enhver udledning også skal sikres, at kvalitetskrav for det pågældende vandområde overholdes, og at der ikke opstår akut giftighed i recipienten. Endvidere er udledning af stofferne omfattet af et generelt forbud (miljøbeskyttelseslovens § 27), medmindre der er givet tilladelse i medfør af lovens § 28.

Risikovurdering for Ringkøbing Fjord

Ringkøbing-Skjern Kommune har fået udarbejdet en samlet risikovurdering for udledningen af medicin- og hjælpestoffer for å-systemer og Ringkøbing Fjord.

Miljøgodkendelsens vilkår for anvendelse og udledning af medicin- og hjælpestoffer tager udgangspunkt i risikovurderingen for at sikre, at miljøkvalitetskravene kan overholdes i de berørte vandområder. I risikovurderingen tildeles hvert dambrug en andel af medianminimumsvandføringen til fortynding af medicin- og hjælpestoffer, som sidenhen anvendes til beregning og udarbejdelse af vilkår med procedurer for anvendelse af stofferne på dambrugene. Der tages samtidig stilling til, om der skal sættes skærpede vilkår i forhold til udledning til marine vandområder med skærpede miljøkvalitetskrav for visse stoffer.

For Bratbjerg Dambrug kan der i henhold til risikovurderingen anvendes 33 procent af medianminimumsvandføringen (Q_{mm}) til fortynding af medicin og hjælpestoffer. Q_{mm} nedstrøms dambruget i Hover Å er 560 l/s (Ringkøbing Amt 2005).

Miljøkvalitetskrav

Beregningerne for anvendelse af medicin- og hjælpestoffer sikrer, at miljøkvalitetskravene i ferskvand og saltvand ikke overskrides. Dambruget udleder til Hover Å, som afvander til Ringkøbing Fjord via Vonå. Ringkøbing Fjord er en marin recipient i forhold til vurdering af miljøkvalitetskrav. Ifølge Miljøstyrelsen skal recipienter med saltholdigheder over 0,5 promille vurderes som marine (Miljøstyrelsen 2008).

Årligt forbrug af medicin- og hjælpestoffer

Årlige indberetninger af relevante medicin- og hjælpestoffer fremgår af nedenstående tabel 10.

Tabel 10: Indberettede årligt forbrug af medicin og hjælpestoffer (aktivt stof i kg) på Bratbjerg Dambrug i perioden 2018-2022.

Stof	2018	2019	2020	2021	2022
Saltsyre	170	-	2.340	1.100	660
Formaldehyd	1.180	1.290	-	-	-
Brintoverilte	4.620	4.430	4.780	3.080	3.550
Natriumpercarbonat	-	1.000	1.380	700	1.780
Oxolinsyre	-	-	-	-	-
Sulfadiazin	80	-	-	-	-

Sulfadiazin og oxolinsyre er ikke brugt på dambruget efter 2018, fordi tilførte fisk er vaccineret mod blandt andet rødmundsyge.

Brug af hjælpestoffer

Nedenfor er der redegjort for brugen af de typiske hjælpestoffer med udledning til recipienten. Beregningerne er foretaget på baggrund af kommunens risikovurdering for samtidig udledning af medicin- og hjælpestoffer (Fjørback 2010). Der er anvendt informationer fra ansøgningen om størrelse af produktionsenheder, laguner mv. og det interne flow på anlægget.

Brintoverilte og pereddikesyre

Der er givet tilladelse til brug af brintoverilte- og pereddikesyreprodukter som vanddesinfektionsmiddel, der anvendes ved parasit- og svampeangreb samt gælleinfektion. Brintoverilte og pereddikesyre omsættes relativt hurtigt til uskadelige stoffer. Brug af brintoverilte giver mulighed for substitution af de mere miljøfarlige produkter som formalin, blåsten (kobbersulfat) og kloramin-T. Behandling med brintoverilte er dermed i god overensstemmelse med BAT.

I praksis bør koncentrationen af brintoverilte være over 5 mg/l i mindst 3-4 timer for optimal effekt. Denne koncentration kan eks. opretholdes ved gentagne tilsætninger af brintoverilte under samme vandbehandling eller ved dosering til en højere startkoncentration. Opretholdelse af brintoveriltekoncentrationen er særligt afhængig af vandtemperatur, men afhænger også af det anvendte brintoverilteprodukt, vandflow, fiskestørrelse, konstruktion af opdrætsenheder, graden af recirkulering og især mængden af organisk stof (Dansk Akvakultur 2012).

Brintoverilte tilsættes anlægget i form af en vandig opløsning på typisk omkring 30% eller 35%. Alternativt anvendes Peraqua+ eller Divosan, som er pereddikesyrepræparater, der reagerer med vand og spaltes til brintoverilte og pereddikesyre i forholdet 1:1. Der er fastsat miljøkvalitetskrav for udledning af brintoverilte men ikke pereddikesyre.

Formaldehyd

Der ved givet tilladelse til behandling med formalin. Den anbefalede koncentration af formaldehyd er 10-20 mg/l (Dansk Akvakultur, 2013).

Behandling med medicin

I beregning af, hvor store mængder fisk, der kan behandles er der anvendt en genfindelsesprocent på 61 procent for florfenicol, mens der på resterende stoffer er anvendt 100 procent.

De oplyste doser af medicin i beregningerne tager udgangspunkt i værdier, som normalt anvendes ved dyrlægenes ordinerings af medicin til dambrugsfisk (Sortkjær et al. 2000). Det er efter kommunens vurdering det bedste grundlag på nuværende tidspunkt, og så længe veterinærmyndighederne ikke fremkommer med anbefalinger i hver enkelt sag. Dambrugets behov for medicinering tager således udgangspunkt i dyrlægenes ordinerede doser, og behovet afgøres af dyrlægen. Vilklårene for medicin angiver en maksimal besætningsstørrelse, der kan behandles ad gangen.

Har dambruget på et givet tidspunkt behov for medicinering af en større bestand end forudsat i vilklårene, må dambruget nødvendigvis foretage destruktion eller lignende af den del af produktionen, som ikke kan behandles forsvarligt efter dyrlægens anvisninger.

Konklusion på dambrugets anvendelse af medicin og hjælpestoffer

Kommunen vurderer, at procedurerne for forebyggelse og behandling af fiskesygdomme på dambruget lever op til BAT (bedste tilgængelige teknik) og bekendtgørelse om fastlæggelse af miljømål for vandløb, søer, overgangsvande, kystvande og grundvand - BEK nr. 796 af 13. juni 2023.

5.5 Biologisk vandløbsbedømmelse og recipientforhold

Målsætning, tilstand og indsatser i Hover Å

Hover Å-systemet er målsat til God – økologisk tilstand i Vandområdeplan 2021-2027. Tilstanden vurderes ud fra forekomsten af en række biologiske parametre: vandløbsinsekter/-smådyr, fisk, vandløbsplanter, alger samt den kemiske tilstand.

Den nuværende tilstand i Hover Å omkring Bratbjerg Dambrug er samlet vurderet til "Moderat". De biologiske parametre er alle vurderet til "God" eller "Høj", så den moderate tilstand samlet set skyldes, at den kemiske tilstand er vurderet til "Ikke-god" på grund af for højt indhold af kviksølv i fisk.

Figur 4. Udsnit fra Vandområdeplan 2021-2027. Den nuværende økologiske tilstand samlet set i Høver Å omkring Bratbjerg Dambrug er moderat.

I vandområdeplanen er der udpeget restaurerings- og okkerindsats i de øverste grene af Høver Å-systemet.

Faunabedømmelser af insekter/smådyr (DVFI)

Kommunen foretager årligt en bedømmelse af vandløbets op- og nedstrøms dambruget ud fra DVFI-metoden som en del af tilsynet med dambruget. Faunaklassen for de seneste 5 år fremgår nedenfor.

Tabel 11: Biologisk vandløbsbedømmelse efter Dansk Vandløbsfauna Indeks (DVFI) i perioden 2019–2023.

År	Opstrøms Høver Å	Nedstrøms Høver Å
2023	7	6
2022	6	6
2021	6	7
2020	6	7
2019	6	7

Opfyldelse af målsætningen om God – økologisk tilstand i forhold til smådyr kræver minimum en faunaklasse 5. Generelt set er der altså målopfyldelse med hensyn til smådyr i Høver Å både opstrøms og nedstrøms Bratbjerg Dambrug.

Fiskeundersøgelser

Der er senest i 2015 foretaget fiskeundersøgelse gennem Høver Å – dog er der i 2023 lavet en lokal undersøgelse af stryget nedstrøms Høver by ved Sønderland. Der er fundet følgende arter i Høver Å:

- Bæklampret

- Grundling
- Havlampret
- Helt (2009)
- Laks
- Regnbueørred
- Stalling
- Strømskalle
- Trepigget Hundestejle
- Ørred, havørred
- Ål

I vandområdeplanen er Hover Å's hovedløb vurderet at være i høj økologisk tilstand for fisk helt op forbi Hover by.

5.6 § 3-beskyttede naturområder

Selve Hover Å er beskyttet i henhold til naturbeskyttelseslovens § 3. Der er desuden udpeget § 3-beskyttede naturområder i umiddelbar nærhed af dambruget.

Figur 5: Kort over § 3-beskyttet natur i nærheden af Bratbjerg Dambrug. De beskyttede arealer omfatter eng (grøn), mose (gul), sø (blå), vandløb (blå). Dambrugets tidligere bundfældningsbassiner er fejlagtigt registreret som søer.

Der ændres ikke på dambrugets fysiske udformning i forbindelse med den fornyede miljøgodkendelse.

5.7 Påvirkning af Natura 2000-områder og bilag IV-arter – væsentlighedsvurdering efter habitatdirektivet

Kommunen har lavet en væsentlighedsvurdering efter habitatdirektivet i forbindelse med miljøgodkendelsen. Vurderingen fremgår af [Bilag 9](#). Det fremgår af vurderingen, at fornyet miljøgodkendelse af Bratbjerg Dambrug og de fremtidige vilkår for drift og indretning af dambruget ikke i sig selv eller i forbindelse med andre planer eller projekter vil påvirke bilag IV-arter eller Natura 2000-området i Hover Å/Stadil Fjord eller Ringkøbing Fjord væsentligt. Det vurderes samtidig, at der ikke er behov for udarbejdelse af en nærmere konsekvensvurdering af projektet.

5.8 Forureningsbegrænsning

Dambruget er i 2018 ombygget til recirkuleret anlæg. Der er indsat biofiltre for at kompensere for et lavere areal af plantelagune, end dambrugsbekendtgørelsen foreskriver. Dambruget er overgået til emissionsbaseret regulering, hvor produktionsstørrelsen er fleksibel, så længe udlederkravværdier og BAT-kravværdier er overholdt.

5.9 Egenkontrol

Dambruget udtager fortsat 26 egenkontrolprøver om året af ind- og udløbsvand. Egenkontrollen anvendes til at kontrollere, at dambrugets udledninger ligger inden for de fastsatte udledningsgrænser. Kommunen vil årligt udtage faunaprøver i Hover Å for at følge tilstanden i smådyrsfaunaen op- og nedstrøms dambruget.

5.10 Årsrapportering

Driftsjournalen skal opgøres én gang om året pr. 31. december. Resultatet skal sendes til Ringkøbing-Skjern Kommune med de i [Bilag 8](#) beskrevne oplysninger inden den 1. februar det efterfølgende år.

5.11 Vurdering af renere teknolog

Det er et grundlæggende princip i miljøbeskyttelsesloven, at virksomheder skal begrænse udledningen af forurenende stoffer mest muligt ved at anvende den bedste tilgængelige teknik (BAT – Best Available Techniques).

Muligheder for driftsoptimering

Medicin- og hjælpestoffer skal anvendes så lidt som muligt ved at tilpasse indretning og drift på dambruget. Nedenfor er oplistet en række vigtige faktorer.

BAT - generel driftsstyring

Foranstaltninger til at sikre god driftsstyring (effekt på både renseseffekt og fiskesundhed)

- Undgå undermætning af ilt og udsving i iltkoncentrationen i produktionsanlægget.
 - o Høj iltmætning øger egenomsætningen af bl.a. ammonium, ilt-forbrugende stof mv.
 - o Særlig opmærksomhed omkring optimale iltforhold ved høje bestandstætheder (tilsætning af ilt, beluftning, piskning).
 - o Undgå overfodring i perioder hvor fiskenes stofskifte ændres som følge af årstidsbestemte temperaturændringer.
- Sikre tilstrækkelig køling på varme årstider.
- Foranstaltninger til rensning af indløbsvandet.
- Foranstaltninger til begrænsning af foderspild og suspenderet stof i produktionsvandet.
- Sikre optimal drift og slamfjernelse i runde produktionsbassiner.
- Sikre kontinuerlig slamfjernelse og hindre ophobning af slam i produktionsanlægget.
- Indsætning af delrensningsprocesser så tæt på kilden som muligt, der sikrer en hurtig fjernelse af fiskeekskremitter og slam, hvorved fiskene undgår svingende og dårlig vandkvalitet.
- Driftsstyring omkring udfodring og produktion således at overfodring undgås.
- Særlig opmærksomhed omkring udfodring under ugunstige produktionsforhold eller i situationer med svingende vandkvalitet.
- Skånsom håndtering af fisk og særligt under ugunstige vejrforhold og ved ugunstige temperaturer.
- Anvendelse og løbende indsamling af ny viden omkring brug af immunstimulerende midler i foder evt. i samarbejde med dyrlæge.
- Opsamling af døde fisk.
- Rutiner og procedurer til overvågning af indløbsvandets kvalitet.
- Øget vandflow: fjerner fækalier og slam fra dammene og giver renere produktionsmiljø.

BAT – Foranstaltninger til reduktion i forbruget af medicin og hjælpemidler

Forebyggelse af smitte m.v.

- Vaccination mod rødmundssyge og andre fiskesygdomme, herunder revaccination ved faldende immunitet.
- Brug af desinfektionsmidler til støvler og materiel, som urensset kan bidrage til smittespredning. Løbende rådgivning fra dyrlæge eller lign.

Optimering af omsætning og tiltag til reduceret forbrug af medicin og hjælpestoffer

- Brug af hjælpestoffer vurderes løbende i forhold til andre, og mindre miljøbelastende stoffer (substitution).
- Sikre hurtig handling ved begyndende tegn på sygdomsudbrud.
- Hyppig overvågning af fiskenes sundhedstilstand.
- Procedurer for brug af hjælpestoffer der sikrer tilstrækkelig effekt og høj intern omsætning
 - o Nedroslet vandtilførsel eller nedlukning af dammenes afløb under brug af hjælpestoffer
 - o Recirkulering af tilsat stof.
 - o Sikre, at der ikke anvendes unødvendigt høje koncentrationer af hjælpestof.
- Brug af reducerede mængder af formalin og brintoverilte jf. Faglig rapport fra DMU nr. 659.

BAT på Bratbjerg Dambrug

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at de anlægs- og driftsmæssige forhold på dambruget i tilfredsstillende grad lever op til BAT for den pågældende anlægstype.

6 Gyldighed og retsbeskyttelse

6.1 Gyldighed

Miljøgodkendelsen er gyldig straks efter modtagelsen.

Ved klage kan klagenævnet dog bestemme, at klagen har opsættende virkning. Udnyttelse i klageperioden og mens eventuel klage behandles sker på eget ansvar.

6.2 Retsbeskyttelse

Den fornyede/reviderede miljøgodkendelse gives efter § 41 i miljøbeskyttelsesloven og skal regelmæssigt og mindst hvert 10. år revurderes og om nødvendigt ajourføres i

forhold til den teknologiske udvikling eller ny viden. Samtidig skal kommunen tage stilling til fornyelse af dambrugets vandindvindingsstilladelse efter § 20 i vandforsyningsloven. Kommunen skal herudover tage stilling til, om der er behov for at træffe yderligere afgørelser efter vandløbsloven og naturbeskyttelsesloven.

Dambrugets retsbeskyttelsesperiode er 8 år efter meddelelse af den oprindelige miljøgodkendelse fra 2013. Inden for retsbeskyttelsesperioden kan vilkårene i henhold til miljøbeskyttelseslovens § 41a, stk. 2 kun ændres ved påbud eller forbud, hvis:

- Der er fremkommet nye oplysninger om forureningens skadelige virkninger.
- Forureningen medfører miljømæssige skadevirkninger, der ikke kunne forudses ved godkendelsens meddelelse.
- Forureningen i øvrigt går ud over det, som blev lagt til grund ved godkendelsens meddelelse.
- Påbud, forbud og ændringer i henhold til miljøbeskyttelseslovens § 41, 41a og 41b kan påklages.

7 Offentliggørelse og klagevejledning

7.1 Offentliggørelse

Afgørelserne bekendtgøres ved annoncering på Ringkøbing-Skjern Kommunes hjemmeside (www.rksk.dk) **fra mandag den 29. januar 2024**. Derudover orienteres interessenter direkte jf. listen i [Bilag 1](#).

7.2 Klagevejledning

Miljøgodkendelse

Der kan efter miljøbeskyttelseslovens § 91 klages over kommunens afgørelse til Miljø- og Fødevarerklagenævnet.

Følgende kan klage: Ansøgeren, Sundhedsstyrelsen - Embedslægeinstitutionen Midtjylland samt enhver, der må antages at have en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald. Der kan desuden klages af visse organisationer, som angivet i lovens §§ 99-100.

Der gøres opmærksom på, at der til enhver tid er adgang til aktindsigt i de resultater af virksomhedens egenkontrol, som kommunen har, samt i sagen i øvrigt.

Ifølge miljøbeskyttelseslovens § 101 kan afgørelsen prøves ved domstolene. Sag skal anlægges inden 6 måneder efter, at afgørelsen er offentliggjort.

Miljøscreening

Der kan efter § 49 i Lovbekendtgørelse om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM) klages over kommunens screenings-afgørelse til Miljø- og Fødevarerklagenævnet.

Afgørelsen kan påklages af enhver med retlige interesse i sagens udfald. Det vil sige, at du fx kan klage, hvis du ikke mener, at kommunalbestyrelsen har haft hjemmel til at træffe afgørelsen. Du kan derimod ikke klage over, at kommunalbestyrelsen efter din opfattelse burde have truffet en anden afgørelse.

Ifølge § 54 i Lovbekendtgørelse om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM) kan afgørelsen prøves ved domstolene. Sag skal anlægges inden 6 måneder efter, at afgørelsen er offentliggjort.

Indsendelse af klage

Klagefristen er 4 uger fra offentliggørelsen af afgørelserne og udløber mandag den 26. februar 2024.

For behandling af klager, der indbringes for Miljø- og Fødevarerklagenævnet, herunder anmodning om genoptagelse, betaler klager et gebyr på 900 kr. for privatpersoners og 1.800 kr. for virksomheders og organisationers vedkommende.

Klagegebyret tilbagebetales, hvis du får helt eller delvis medhold i din klage, hvis den påklagede afgørelse ændres eller ophæves, eller klagen afvises, som følge af overskredet frist, manglende klageberettigelse, eller fordi klagen ikke er omfattet af klagenævnets kompetence.

Det er obligatorisk for klager at bruge klagenævnets digitale Klageportal, med mindre, du har fået en tilladelse fra klagenævnet, der fritager dig for, at anvende den digitale Klageportal. I nedenstående tekst kan du se, hvordan du skal bruge den digitale Klageportal.

Du klager, via Klageportalen. Du kan finde et link på forsiden af www.naevneneshus.dk

Klageportalen ligger på også www.borger.dk og www.virk.dk Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk med MitID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. Du betaler klagegebyret med betalingskort i Klageportalen.

Klagenævnet skal, som udgangspunkt, afvise en klage, der ikke er indsendt via Klageportalen. Hvis du ønsker, at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende din klage og en begrundet anmodning til Ringkøbing-Skjern Kommune, Smed Sørensens Vej 1, 6950 Ringkøbing. Ringkøbing-Skjern Kommune videresender herefter anmodningen til klagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Bilag 1 - Liste over modtagere af kopi af godkendelsen

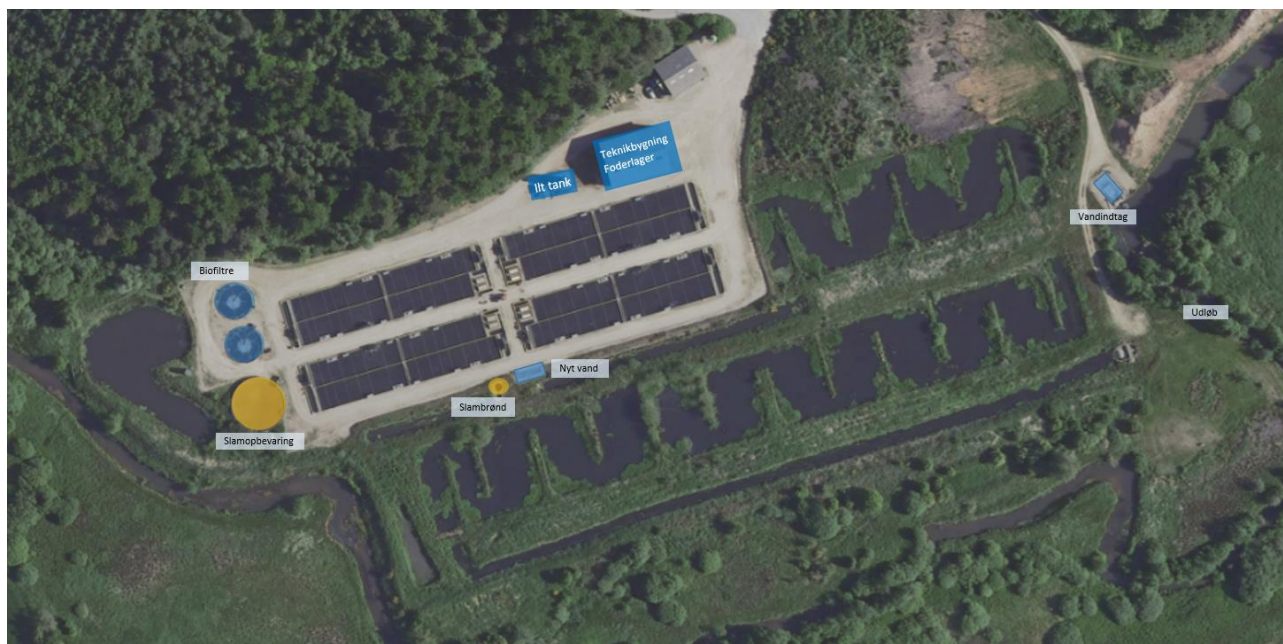
En kopi af afgørelsen sendt med digital post til nedenstående.

Danmarks Naturfredningsforening, CVR: 60804214, dnringkoebing-skjern-sager@dn.dk

Danmarks Sportsfiskerforbund, CVR: 37099015, lbt@sportsfiskerforbundet.dk, vestjylland@sportsfiskerforbundet.dk

Naboer til Bratbjerg Dambrug – Grimstrupvej 3 og 5

Bilag 2 – Situationsplan

Figur 6. Situationsplan over dambrugets indretning.

Bilag 3 - Miljøteknisk beskrivelse (uddrag fra dambrugets ansøgning)

Produktion og foderforbrug

På Bratbjerg Dambrug produceres store rognfisk (2.500-3.000g) med levering direkte til slagteri. Dambruget modtager sættefisk i en typisk størrelse på ca. 250 g fra andre anlæg i Aquapri's biologiske værdikæde.

Tabel 2: Information om produktionsenheder

Afdeling	Antal kanal anlæg	Antal enheder i hver kanal	Volumen per kanal anlæg inkl. Vandrensning (m ³)
Kanal anlæg 1-4	4	4	2100

Den fremtidige produktion er uændret sammenlignet med i dag, men med tildeling af kvælstof i tillæg af 24. februar 2021 forventes på sigt en produktion op mod 550 tons rognfisk pr. år.

Vandindvinding, internt flow og afgitring

Dambruget har i dag tilladelse til at indvinde 260 l/s fra Hover Å. Vand indvindes via en faunasigte placeret i brinken umiddelbart opstrøms stryget. Bag afgitringen pumpes vandet først over et rislefilter, hvor det afgasses og iltet inden vandet løber til en samlestop, hvorfra det ledes til kanal anlæggene.

Der ledes ca. 60 l/s nyt vand til hvert kanal anlæg, og vandet tilføres i vandrensningen. Internt i kanal anlægget recirkuleres ca. 1.000 l/s, som faciliteres af problem strømsætter. Det giver en samlet recirkuleringsgrad på:

$$\text{Recirkuleringsgrad (\%)} = (Fr - Fi) / Fr * 100\%$$
$$94\% = (1000 - 60) / 1000 * 100\%$$

Kanalerne er indrettet med slamkegler til opsamling af partikler. Slamkegler er i kontinuerlig drift, så partikler hurtigt fjernes fra opdrætsenhederne. Det bidrager til, at der ikke ligger sediment i opdrætsenhederne, der kan medføre dårlig vandkvalitet f.eks. mikrobiel vækst, nedbrydning og resuspension af mindre partikler mv.

Hvert kanal anlæg er indrettet med to mekaniske filtre, hvor lysningen på filterdugen er 60 µm. Opsamlede partikler ledes til en slambrønd, hvorfra slamvandet pumpes til dambrugets slamtank. Klaret slamvand ledes via et mekanisk filter med en maskevidde på 40 µm til biofiltret. Mikrosigten fungerer som fortykker, idet partikler ledes tilbage i slamtanken, og samtidig bidrager filtret til at begrænse belastningen af biofiltrene med organisk materiale.

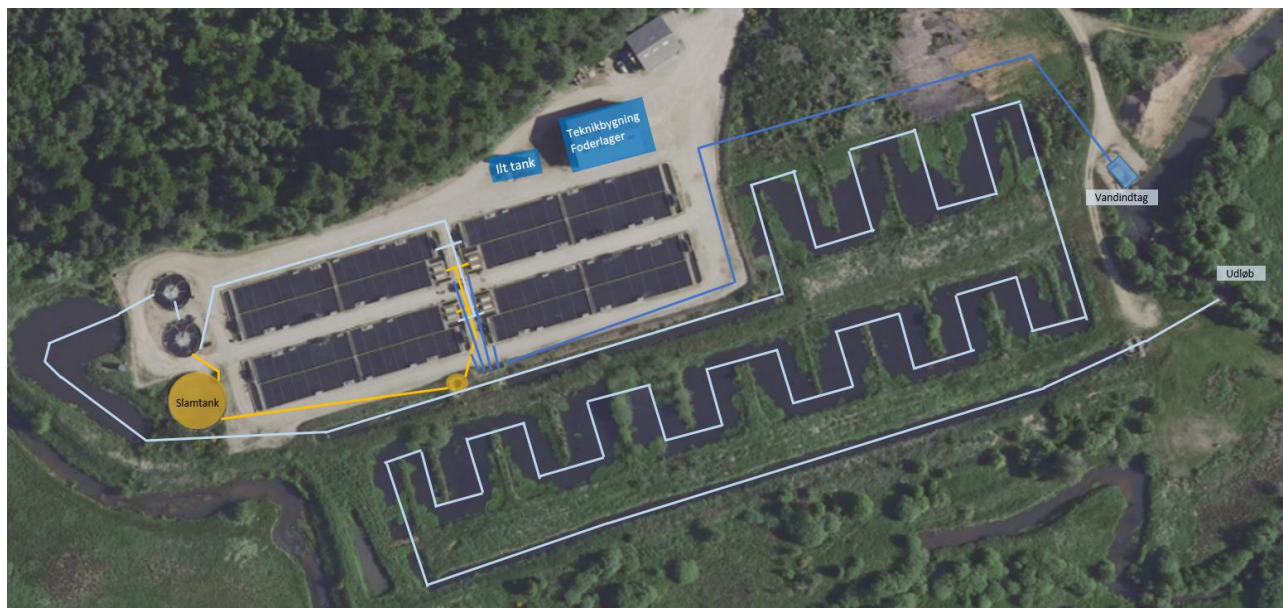
Overløb fra kanal anlæg sker fra vandrensningen, hvorfra vandet ledes til biofiltrene.

Biofiltrene er af typen mowing bed, hvor bioelementer holdes i suspension ved beluftning. Der er to særskilte biofiltertanke, der som udgangspunkt driftes i serie. Hver biofiltertank har et volumen på ca. 400 m³, hvoraf vand og biomedie udgør 330 m³. Den samlede fyldning af bioelementer er ca. 40% svarende til ca. 120 m³ i hvert biofilter. Det giver et specifikke overfladeareal i de to filtre på 168.000 m². Biofiltre er ikke et krav jf. bekendtgørelsen for den pågældende anlægsstørrelse, men filtrene medfører at ammonium-

N udskilt af fisken omdannes til nitrat. Da nitrat omdannes til frit kvælstof ved denitrifikation i plantelagunen, medfører indretningen en mere effektiv kvælstoffjernelse på anlægget.

Vand fra biofiltre ledes til plantelagunen, der er udformet i et mæanderende forløb i de gamle jorddamme. Fra plantelagunen ledes vandet tilbage i Hover Å via rørføring og udløbsbygværk. Udløbet er lokaliseret umiddelbart nedstrøms vandindtaget, og er indrettet med en rist med en gitterafstand på 10 mm i overensstemmelse med dambrugsbekendtgørelsens bestemmelser.

Nedenstående konceptuelle figur viser vandets vej gennem anlægget. Stregerne indikerer ikke placeringen af rør.

Figur 1: Konceptfigur over vandets vej gennem dambruget

Teknisk indretning

Dambrugsbekendtgørelsen fastsætter en række krav til indretning af dambrug på emissionsbaseret regulering:

Tabel 3: indretningskrav for dambrug på udlederkontrol

		Krav jf. Bek 1567/2016	Faktisk indretning	Overholdt
1	Ftill	>25=<230 tons Ftill	230	-
	Driftsforhold:			
2	Recirkuleringsgrad (%)	70%	94%	Ja
3	Opholdstid i produktionsanlæg (min. timer)	2,0	9,0	Ja
4	Opholdstid i plantelagune (min. timer)	12,0	15,4	Ja

5	Udstyr til måling af vandflow	Ja	Ja	Se nedenfor
6	Maks. tilladt vandforbrug (max. l/s/10 ton Frel)	7,5	6,1	Ja
	Vandforbrug (l/s)			
Indretning og renseforanstaltninger:				
7	Slamdepot	Ja	Gylletank	Ja
8	Biofilter (m ²)	0	169.000	Ja
9	Anlæg til partikelfjernelse	Ja	Slamkegler, mikrosigter	Ja
10	Plantelagune (m ² / ton Frel)	40	30	Se nedenfor
	Størrelse plantelagune (m ²)	17.112	13.000	

5) Flowmåler

Det er i dag muligt at overvåge flowet på dambruget ud af indløbspumpens ydelse. Dambruget ønsker at fastholde denne løsning for måling af vandflowet gennem dambruget

10) Lagune

Der er i tidligere miljøgodkendelse redegjort for manglende plantelaguneareal på 4.112 m², hvilket understøttes af dambrugets faktiske udledninger (se afsnit nedenfor).

Vandindtag

Dambrugets vandindtag ligger umiddelbart opstrøms indløbet til stryget i Hover Å. Selve vandindtaget er hegnet ind af sikkerhedshensyn. Vand fra Hover Å ledes gennem en faunasigte inden det løftes og falder over perforerede metalplader, som sikrer effektiv afgang af vandet. Herved afgasses nitrogen og CO₂ ud af vandet, og samtidig iltes vandet inden det ledes ind på anlægget. Vandet løftes en gang, og løber herefter gennem dambruget ved gravitation.

Pumpens ydelse tilsvarende dambrugets tilladte vandindvinding, og den er udstyret med frekvensomformer, så dambruget har mulighed for at tilpasse flowet til biomassen. Det aktuelle driftspunkt kan aflæses på display ved vandindtaget.

Kanal anlæg

Dambruget er indrettet med 4 identiske kanal anlæg i beton, som hver består af 4 serieforbundne opdrætsenheder. De enkelte enheder er adskilt med riste. Hvert kanal anlæg er 67x16m inkl. Vandrensning, og har en vanddybde på 2 svarende til ca. 2.100 m³ vandvolumen. Selve produktionsvolumenet udgør ca. 2.000 m³ pr kanal anlæg. Det samlede volumen i de 4 kanal anlæg er dermed 8.400 m³, hvilket svarer til en opholdstid på ca. 9 timer ved en vandindvinding på 260 l/s. Kravet i bekendtgørelsen på min. 2 timer er dermed overholdt.

Kanal anlæg er indrettet med 2 mikrosigter med en lysning på 60 µm, der effektivt fjerner suspenderede partikler. Derudover er kanaler udstyret med slamkegler, som sikrer at bundfældede partikler hurtigt kan fjernes. Slamkeglerne driftes med kontinuerligt flow for at reducere risiko og sikre optimal vandkvalitet for fiskene.

Der recirkuleres ca. 1.000 l/s internt i kanalerne ved brug af en mammutpumpe. Kanterne i opdrætsenhederne er afrundede for at reducere tryktabet i anlægget og sikre bedre hydraulik i kanalerne. Fjernelse af CO₂ fra fiskens metabolisme sker i afgasser tårne, der er placeret i hver ende af kanal anlægget. I tillæg er der installeret et afgasser tårn ca. midt for anlægget ved vandets returløb mod mikrosigterne. Afgasningen justeres løbende i forhold til stående biomasse og udfodring med henblik på energioptimering. De enkelte enheder har desuden iltkasser, hvor flydende ilt indløses i vandet for at sikre optimal velfærd og opdrætsbetingelser.

Biofiltre

Bratbjerg Dambrug har to mowing bed biofiltre, hvor bioelementer holdes i suspension ved beluftning. Biofiltrene driftes som udgangspunkt i serie, og modtaget luft fra blæsere. Det hydrauliske volumen i hvert biofilter er ca. 330 m³, hvoraf bioelementerne udgør ca. 120 m³. Filterelementerne har et specifikt overfladeareal på 700 m²/ m³, hvilket giver et specifikt overfladeareal på ca. 169.000 m². Overfladearealet tilsvarede nogenlunde dambrugsbekendtgørelsens bestemmelser for anlæg med F_{till} > 230 tons. I filtret omdannes fiskens affaldsstoffer ammonium/ammoniak til nitrat ved mikrobiel nitrifikation.

Slamhåndtering

Vand og partikler opsamlet i mikrosigter og slamkegler opsamles i slambrønd, hvorfra det pumpes til en gylletank på ca. 1.100 m³. Opholdstiden i slamtanken sikrer at partikler bundfælder. Klaret vand fra

slamtanken ledes via en 40 µm mikrosigte. Spulevand ledes tilbage i slamtanken, mens returvand ledes videre til biofilterer.

Slamhåndteringen vil effektivt tilbageholde partikulære fraktioner af kvælstof, fosfor og BI_5 , mens opløste fraktioner af kvælstof, BI_5 og til dels fosfor tilbageholdes eller omsættes i plantelagunen.

Plantelagune

Dambrugets plantelagune er lokaliseret i de gamle jorddamme i et mæanderende forløb. Plantelaguner er en omkostningseffekt teknologi til at fjerne nitrat fra afløbsvandet via mikrobiel omsætning af nitrat til frit kvælstof, men også andre næringsstoffer og organisk materiale ved sedimentation.

Dambrugsbekendtgørelsen fastsætter krav om 40 m² plantelagune per ton F_{rel} af hensyn til fjernelsen af kvælstof for dambrug større end $F_{till} > 25 \leq 230$ tons F_{till} pr. år. Det svarer til 17.112 m². Bratbjerg Dambrug er i dag indrettet med en plantelaguneareal på ca. 13.000 m². Middeldybden er ca. 0,9 m svarende til et samlet lagunevolumen på ca. 11.700 m³. Vandets opholdstid i lagunen er således ca. 12,5 timer, og overensstemmelse med bekendtgørelsens bestemmelser.

Dambrugets manglende laguneareal udgør ikke en udfordring. Det skyldes, at anlægget er indrettet med opstrøms biofilter, der faciliterer omdannelse af ammonium til nitrat, som er substratet for denitrifikation i plantelagunen. Derudover tilsvarende dambrugets vandforbrug plantelagunens størrelse, så den hydrauliske belastning og opholdstid er i overensstemmelse med kravene i bekendtgørelsen.

Effektiviteten af indretningen kan aflæses af dambrugets realiserede BAT-værdier (se nedenfor).

Øvrige indretningstekniske forhold

Dambruger har en nødstrømsgenerator, der slår til i tilfælde af strømsvigt. Generatoren er placeret i teknikbygningen.

Iltkasser forsynes med flydende ilt fra ilttanken, som står vest for teknikbygningen.

Vandkvalitet overvåges og er koblet op mod alarmsystem, så personale tilkaldes i tilfælde af, at målte værdier overskrider en fastsat grænse f.eks. vandets iltindhold.

Bilag 4 - Lovgrundlag

Godkendelsen er primært givet ud fra nedenstående lovgrundlag og planer fra Miljøministeriet (inklusive eventuelle ændringer til den anførte lovgivning, der er gældende på godkendelsestidspunktet).

4.1 Love, bekendtgørelser, kommuneplaner, vandområdeplaner og naturplaner (med senere ændringer)

Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter. BEK nr. 2091 af 12. november 2018.

Bekendtgørelse om miljøgodkendelse og samtidig sagsbehandling af ferskvandsdambrug. BEK nr. 1567 af 7. december 2016.

Bekendtgørelse om krav til udledning af forurenende stoffer til vandløb, søer eller havet. BEK nr. 1433 af 21. november 2017.

Bekendtgørelse om fastlæggelse af miljømål for vandløb, søer, overgangsvande, kystvande og grundvande. BEK nr. 796 af 13. juni 2023.

Bekendtgørelse om anvendelse af affaldsprodukter til jordbrugsformål. BEK nr. 1001 af 27. juni 2018.

Bekendtgørelse om kvalitetskrav til miljømålinger. BEK nr. 529 af 14. maj 2023.

Bekendtgørelse af lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM). LBK nr. 4 af 3. januar 2023.

Bekendtgørelse om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM). BEK nr. 806 af 14. juni 2023.

Bekendtgørelse om spildevandstilladelser m.v. efter miljøbeskyttelseslovens kapitel 3 og 4. BEK nr. 1393 af 21. juni 2021.

Bekendtgørelse om godkendelse af listevirksomhed (Godkendelsesbekendtgørelsen). BEK nr. 2082 af 15. november 2021.

Bekendtgørelse af lov om miljøbeskyttelse (Miljøbeskyttelsesloven). LBK nr. 5 af 3. januar 2023.

Ringkøbing-Skjern Kommune. Kommuneplan 2021-2033.

Naturstyrelsen 2016. Natura 2000-plan 2016-2021, Ringkøbing Fjord og Nymindestrømmen, Natura 2000-område nr. 69, Habitatområde H62, Fuglebeskyttelsesområde F43. Miljøministeriet.

Miljøministeriet 2023. Vandområdeplanerne 2021-2027.

4.2 Vejledninger og rapporter

Veterinærmæssig optimering af recirkulerede ørredopdrætssystemer med fokus på anlægsdesign og vandkvalitet. Faglig rapport fra Dansk Akvakultur nr. 2022-1.

End-of-pipe rensning på dambrug. Faglig rapport fra Dansk Akvakultur nr. 2019-3.

Optimering af indretning og drift af plantelaguner på dambrug. Faglig rapport fra Dansk Akvakultur nr. 2019-2.

Dambrugsteknologi – Optimering af driften på etablerede modeldambrug og fortsat videreudvikling af recirkuleringsteknologien, Sammenfatning. Dansk Akvakultur mfl. 2011.

Introduktion og ny viden om hjælpestoffer i dansk akvakultur. Undervisningsmateriale til kursus om hjælpestoffer. Dansk Akvakultur 2012.

Risikovurdering for Skjern Å-systemet inkl. Ringkøbing Fjord – brug og udledning af medicin- og hjælpestoffer. Rapport fra Niras 2010.

Afløbskontrol på dambrug. Statistiske aspekter og opstilling af kontrolprogrammer. Faglig rapport fra DMU nr. 260, 1998.

Notat vedrørende tilpasning af udlederkrav ved overgang fra tilstandskontrol til transportkontrol i: Modeldambrug – specifikationer og godkendelseskrav. Rapport fra faglig arbejdsgruppe”. Arbejdsrapport fra DMU nr. 183, 2002.

Miljøstyrelsen 2008. Vejledning nr. 3/2008, Vejledning om godkendelse af ferskvands-dambrug.

Introduktion og ny viden om hjælpestoffer i dansk akvakultur. Faglig rapport fra Dansk Akvakultur nr. 2013-1.

Undersøgelse af biologiske halveringstider, sedimentation og omdannelse af hjælpestoffer og medicin i dam- og havbrug samt parameterfastsættelse og verifikation af udviklet dam-brugsmodel. Supplerende teknisk rapport (anneks 1-8) til DFU-rapport 135-04. DFU-rapport nr. 135a-04.

Vandføringens medianminimum ved dambrug 2004. Ringkøbing Amt 2005.

Minimering af forbrug og udledning af hjælpe-stoffer. Faglig rapport fra DMU nr. 659, 2008.

Omsætningen af formalin i danske dambrug. Faglig rapport fra DMU nr. 699.

Undersøgelse af eventuelle miljøpåvirkninger ved anvendelse af hjælpestoffer og medicin i ferskvandsdambrug samt metoder til at reducere/eliminere sådanne påvirkninger. DFU-rapport nr. 79-00, 2000.

Modeldambrug under forsøgsordningen – Faglig slutrapport for ”Måle og dokumentationsprojekt for model-dambrug” juni 2008, DTU Aqua-rapport nr.: 193-08, 2008.

Bilag 5 - Dokumentation af vilkår til støj

Dokumentation for overholdelse af støjvilkår skal ske ved støjmålinger i omgivelserne, udført efter Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984 og 6/1984 eller kildestøjsmålinger kombineret med beregning udført efter den nordiske beregningsmodel for ekstern industristøj som beskrevet i Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1993.

Kvalitetskrav til målinger og afrapportering

Målinger og beregninger skal udføres af et firma/ laboratorium, der er akkrediteret til støjmålinger eller af en person, som er certificeret til at udføre sådanne målinger, jf. *"Bekendtgørelse om kvalitetskrav til miljømålinger udført af akkrediterede laboratorier, certificerede personer m.v. nr. 900 af 17. august 2011"*.

Målinger og afrapportering skal udføres såsom angivet i bekendtgørelsens bilag.

Kontrolmålinger skal udføres, når virksomheden er i drift ved maksimal belastning, og driftsforholdene skal beskrives i målerapporten.

Ved beregninger skal rapporten indeholde de nødvendige oplysninger om beregningernes forudsætninger. Støjkilderne skal beskrives og deres kildestyrke angives.

For hver enkelt støjkilde, hvor der foretages målinger, skal desuden angives lydtrykniveauet i dB(A), målt i et geometrisk veldefineret og – så vidt muligt – let tilgængeligt kontrolpunkt tæt på kilden. Jvf. Miljøstyrelsens vejledning 5/1993 pkt.3.1.

Rapporten sendes til kommunen senest 2 måneder efter, at målingen er gennemført.

Vurdering af resultater

Støjgrænsen anses for overholdt, hvis de målte eller beregnede værdier ligger under vilkårets grænseværdi med tillæg af måleubestemthed. For faste støjkilder kan der normalt accepteres en maksimal måleubestemthed på 3 dB(A), jvf. Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1993, pkt. 3.5.

Bilag 6 - Udlederkrav og kontrol af dambrugets udledninger

Generelt

Udlederkrav og kontrolregler fastsættes efter dambrugsbekendtgørelsens Bilag 2 for dambrug på emissionsbaseret regulering og Svendsen og Larsen (2016): Ny kontrolmetode for udledninger fra ferskvandsdambrug, DCE rapport 212.

Bratbjerg Dambrug indvinder overfladevand op til 260 l/s. Hover Å har en Q_{mm} på 560 l/s nedstrøms dambruget.

Dambrugsbekendtgørelsen fastsætter en række udledergrænseværdier og kontrolregler for udledte stoffer, som dambruget skal overholde. De enkelte kravværdier og kontrolregler er beskrevet nedenfor.

Dambruget skal overholde følgende maksimale årlige og daglige udlederkrav:

Stof	Maks. årlig udledning (kg) U-max	Maks. daglig, gennemsnitlig udledning (kg) U-max/365	Max daglig udledning
Total-kvælstof:	16.498	45,2	*164,8 kg
Total-fosfor:	621	1,7	*6,2 kg
BI ₅ :	7.483	20,5	**8,6 mg/l **12,9 mg/l
Ammonium-N:	5.074	13,9	**3,4 mg/l **5,2 mg/l

- U-max/365 kontrolleres vha. kontrolreglerne for tilstands- og transportkontrol i dambrugsbekendtgørelsen.
- *U_d er maksimalværdier. De udgør 1 % af U-max og beregnes som et løbende gennemsnit over 7 dage.
- **C-max er absolutte værdier, som aldrig må overskrides. Værdierne korrigeres for aktuel vandføring ud fra kontrolreglerne i dambrugsbekendtgørelsens bilag 2.

Bilag 7 - Forholdsregler ved uheld, driftsforstyrrelser mv.

Nedenfor er angivet dambrugets forholdsregler ved uheld, driftsforstyrrelser mv.

Driftsforstyrrelser

Til imødegåelse af driftsforstyrrelser er der installeret overvågningsudstyr, der anvendes til at monitorere udsving og alarmere dambrugets personale. Overvågningsudstyret er koblet til telefonnettet. Ved et eventuelt strømudfald startes en nødgenerator automatisk.

I det følgende listes nogle af de mulige driftsforstyrrelser og uheld som vil kunne medføre væsentlig forøget forurening fra dambruget, desuden er procedure til afhjælpning og minimering af uheldets omfang angivet:

Udbrud af sygdom i fiskebestanden (ved smittespredning)

Udbrud af sygdom i fiskebestanden kan dels være forårsaget af smittespredning, dels være miljømæssigt betingede. Ved forurening af dambrugets indløbsvand er det således normalt, at der opstår problemer med akut gælleinfektion hos fiskene. Smittespredning via fugle søges hindret ved opsætning af mågenet. Smittespredning via indløbsvandet kan vanskeligt hindres. For at hindre af smittespredning via fodtøj skal alle besøgende enten skifte fodtøj, eller have deres fodtøj desinficeret inden dambruget betrædes. Risikoen for udbrud af sygdomme forsøges ligeledes minimeret ved en høj grad af hygiejne på dambruget, foderautomater justeres og desinficeres regelmæssigt, ligesom øvrigt driftsudstyr desinficeres efter brug. Desuden foretages der normalt flere gange i døgnet visuel inspektion af fiskenes helbredsmæssige tilstand. I tilfælde af unormale tilstande alarmeres den driftsansvarlige og dambrugets nødprocedure for imødekomme af denne situation sættes i værk.

Procedure ved konstatering af sygdom blandt fiskene:

1. Fodring indstilles
2. Kontakt til dyrlæge
3. Behandling efter dyrlægens forskrifter.

Strømudfald

Udfald af strøm kan ske ved svigtende levering fra el-forsyningsselskabet, lynnedslag eller lignende.

For at imødegå problemstillingen er der etableret alarm og nødstrømsgenerator, der aktiveres ved strømudfald. Alarmen er tilkoblet personsøger, som bæres af den driftsansvarlige, ligesom en alarmcentral alarmeres efter aftale med den driftsansvarlige.

I tilfælde af unormale tilstande alarmeres den driftsansvarlige, og dambrugets nødprocedure for imødekomme af denne situation sættes i værk.

Procedure ved konstatering af strømudfald

1. Alarm gives fra dambrugets alarmeringsanlæg
2. Vagthavende skal være på dambruget senest 15 minutter efter alarmering
3. Fodring indstilles
4. El-installatør kontaktes

Håndteringsuheld

Håndteringsuheld kan i værste fald forårsage personskade, fiskedød intern på dambruget og/eller forurening af det eksterne miljø nedstrøms dambruget.

For at imødegå problemstillingen omkring håndteringsuheld, instrueres dambrugets medarbejdere behørigt i brugen af de enkelte maskiner på dambruget, samt i R- og S-sætninger, som er gældende i forbindelse med anvendelsen af de enkelte hjælpepestoffer. Ved håndteringsuheld med personskade, alarmeres på tlf.: 112 eller der konsulteres en læge efter behov. Ved håndteringsuheld med intern fiskedød og/eller forurening af det eksterne miljø nedstrøms dambruget til følge, iværksættes følgende aktionsplan:

Procedure ved akut forurening af dambruget og dets afløbsvand

1. Forureningskilden søges lokaliseret og stoppet
2. Fodring indstilles / luk af for foderautomater
3. Regulering af frekvens til beluftnings- /iltningsanlæg efter behov
4. Alarmer 112 og meld vandforureningsalarm

I forbindelse med en sådan hændelse bør det bemærkes, at der ikke vil være risiko for forurening med miljøfremmede stoffer, og som følge heraf er der ingen risiko for langtidseffekter for miljøet.

Procedure for minimering af risiko for ovenstående uheld indtræffer

For at minimere risikoen for at ovenstående hændelser indtræffer, er nedenstående procedurer indarbejdet i de daglige arbejdsgange på dambruget.

Eftersyn

Proceduren for eftersyn på dambruget ligger først og fremmest i, at vagthavende på dambruget har pligt til at indberette alle afvigelser fra optimaldriftstilstand til den driftsansvarlige.

Vedligeholdelse

Med hensyn til den generelle vedligeholdelse af dambruget og dets tekniske installationer, aftales de konkrete arbejdsopgaver fra dag til dag mellemåden/de ansatte og ansvarshavende.

Vedligeholdelse af renseforanstaltninger

Dambrugets slamkegler, mikrosigter og biofilter er indrettet til kontinuerlig drift. Vedligeholdelse af disse indskrænker sig til et dagligt eftersyn, hvor dyser, filterdug og smøring kontrolleres samt kontrol af blæserens oliestand og lejestøj kontrolleres dagligt. Vandfordelingen i bundfældningen observeres og der foretages oprensning efter behov.

Der føres dagligt tilsyn med anlægget. Ved afvigelse af normaldrift foretages udbedrende handlinger efter samråd med den driftsansvarlige, således at maksimal renseevne så vidt muligt altid opretholdes.

Bilag 8 - Driftsjournalens indhold

Ferskvandsdambrugets driftsjournal skal indeholde oplysning om følgende forhold:

- Aktuel bestand af fisk pr. måned, tilgang af fisk og afgang af fisk ved salg.
- Indkøb af foder med angivelse af fodertyper. Foderets sammensætning, skal tillige kunne dokumenteres ved hjælp af varedeklaration eller analyseresultater fra et autoriseret laboratorium.
- Tidspunkt for oprensning af slamdepot. Den oprensede mængde slam skal skønnes.
- Afgang af døde fisk med angivelse af mængde, art og opgørelsesperiode. Ekstraordinært store mængder opgøres straks.
- Vandforbrug. Registreringen skal ske kontinuert ved hjælp af flowmåler i indtag og udløb med en nøjagtighed på 5 %. Logfil skal være tilgængelig i forbindelse med driftsjournalen. Øjeblikkeligt og gennemsnitligt vandforbrug skal altid opgøres samtidig med gennemførelsen af egenkontrollen.
- Returnpumpning. Angivelse af periode og mængde.
- Slutdeponering af slam. Opgørelsen sker, hver gang slam bortskaffes, med oplysning om, hvor slammet blev deponeret.
- Ferskvandsdambrugets egenkontrol.

I forbindelse med anvendelse af medicin og hjælpestoffer skal dambrugets driftsjournal som minimum indeholde følgende oplysninger:

- Årsag til brug af hjælpestof eller behandling med medicin.
- Mængde af anvendte af hjælpestoffer til vandbehandling
- Angivelse af hjælpemidlets navn, numre på damme der er behandlet, samt begyndelses - og slutdato for behandlingen.
- Mængde af anvendte mediciner til sygdomsbekæmpelse med angivelse af præparatets navn og mængde, numrene på damme der er behandlet samt begyndelses- og slutdato for behandlingen.
- Tidspunkt for forbrug af stofferne. Anvendes stofferne flere gange, skal dette angives.
- Mængdeangivelse/dosering af stofferne og ved forbrug af hjælpestoffer skal metoden angives.
- Angivelse af produktionsenheder, hvor stofferne anvendes med angivelse af bestandsstørrelse.
- Henvisning til dyrlægens besøgsrapport når der anvendes medicin. Besøgsrapporten skal opbevares sammen med driftsjournalen.
- Det samlede forbrug af de enkelte mediciner og hjælpestoffer skal opgøres en gang om året (pr. 31. december) og indberettes til tilsynsmyndigheden senest den 1. februar det følgende år

Bilag 9 - Vurdering efter habitatdirektivet

Dato: 29. november 2023

Projektets indhold

Fornyelse af eksisterende miljøgodkendelse inklusiv tillæg af Bratbjerg Dambrug med uændret indretning og på omtrent uændrede vilkår. Der udledes de samme mængder af organisk stof og næringsstoffer til Hover Å.

I Hover Å er der fri passage for fisk og smådyr herunder arter, der optræder som udpegningsgrundlag for Natura 2000-områderne i Stadil Fjord og Ringkøbing Fjord (laks, hav-/flod- og bæklampret). Vandforsyningen til dambrugsdriften vil også fremadrettet foregå via en pumpeløsning med tromlesigte med 4 mm afgitring.

Lovgrundlag

BEK nr. 1098 af 21/08/2023 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter (Habitatbekendtgørelsen).

Natura 2000-områder

Bratbjerg Dambrug udleder vand fra produktionen til Hover Å (nærrecipient). Hover Å løber ud i Von Å umiddelbart nedstrøms Stadil Fjord, der via Von Å afvander til Ringkøbing Fjord (fjernrecipient).

Den nederste del af Hover Å er sammen med den øverste del af Von Å samt Stadil Fjord og Vest Stadil Fjord udpeget som Natura 2000-område nr. 66 (H59, F41).

Figur 1. Kortudsnit af habitatområdet omkring nederste del af Høver Å, øverste del af Von Å og Stadil Fjord.

Ringkøbing Fjord er udpeget som Natura 2000-område nr. 69 (H62, F43).

Udpegningsgrundlaget (arter og naturtyper) for de to områder er beskrevet nedenfor.

Tabel 1. Arter og naturtyper der er udpegningsgrundlag for Natura 2000-områderne Stadil Fjord og Vest Stadil Fjord samt Ringkøbing Fjord og Nymindestrømmen.

Stadil Fjord og Vest Stadil Fjord (H59, F41):

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 59		
Naturtyper:	Lagune* (1150)	Strandeng (1330)
	Grå/grøn klit* (2130)	Klithede* (2140)
	Søbred med småurter (3130)	Kransnålalge-sø (3140)
	Næringsrig sø (3150)	Vandløb (3260)
	Våd hede (4010)	Tør hede (4030)
	Surt overdrev* (6230)	Tidvis våd eng (6410)
	Rigkær (7230)	
Arter:	Vandranke (1831)	Bæklampret (1096)
	Havlampret (1095)	Odder (1355)

Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 41		
Fugle:	Rørdrum (Y)	Pibesvane (T)
	Sangsvane (T)	Grågås (T)
	Kortnæbbet gås (T)	Bramgås (T)
	Spidsand (T)	Skeand (T)
	Krikand (T)	Rørhøg (Y)
	Plettet rørvagtel (Y)	Hjejle (T)
	Pomeransfugl (T)	Sortterne (Y)
	Blåhals (Y)	

Ringkøbing Fjord og Nymindestrømmen (H62, F43):

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 62		
Naturtyper:	Flodmunding (1130)	Lagune* (1150)
	Strandeng (1330)	Forklit (2110)
	Hvid klit (2120)	Grå/grøn klit (2130)
	Klithede* (2140)	Havtornklit (2160)
	Grårisklit (2170)	Klitlavning (2190)
	Kransnålalge-sø (3140)	Næringsrig sø (3150)
	Brunvandet sø (3160)	Vandløb (3260)
	Våd hede (4010)	Tør hede (4030)
	Surt overdrev* (6230)	Tidvis våd eng (6410)
	Tørvelavning (7150)	Rigkær (7230)
Arter:	Havlampret (1095)	Flodlampret (1099)
	Majsild (1102)	Stavsild (1103)
	Laks (1106)	Odder (1355)
	Vandranke (1831)	

Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 43		
Fugle:	Rørdrum (Y)	Skestork (Y)
	Knopsvane (T)	Pibesvane (T)
	Sangsvane (T)	Kortnæbbet gås (T)
	Grågås (T)	Bramgås (T)
	Morkbuget knortegås (T)	Gravand (T)
	Pibeand (T)	Krikand (T)
	Spidsand (T)	Skeand (T)
	Hvinand (T)	Stor skallesluger (T)
	Havorn (T)	Rorhøg (Y)
	Blå kærhøg (T)	Fiskeørn (T)
	Vandrefalk (T)	Plettet rørvagtel (Y)
	Blishøne (T)	Klyde (TY)
	Pomeransfugl (T)	Hjejle (T)
	Almindelig ryle (TY)	Brushane (Y)
	Lille kobbersneppe (T)	Splitterne (Y)
	Fjordterne (Y)	Havterne (Y)
	Mosehornugle (Y)	

Bevaringsprognosen fremgår af de pågældende områders Natura 2000-basisanalyser.

Beskrivelse af påvirkningen

Den nuværende/fremtidige udledning fra Bratbjerg Dambrug er opgjort i tabellen nedenfor.

Tabel 2: Maksimal tilladt udledning fra Bratbjerg (runde tal).

Parameter	Maks. udledning (kg/år)
Total-N	16.500
Total-P	600
BI ₅	7.000

Ørrederne bliver vaccineret, inden de udsættes på dambruget, så der bruges normalt ikke medicinstoffer på dambruget. Hvis der alligevel bliver behov for medicinering, sker de ligesom med hjælpestoffer efter vilkårene i miljøgodkendelsen, så kravværdierne til Hover Å ikke overskrides.

Påvirkning af nederste del af Hover Å og øverste del af Von Å (og Stadil Fjord)

Udledningerne i sig selv

Udledningen kan potentielt medføre en negativ påvirkning af nærrecipienten Hover Å og Von Å, der afvander til Ringkøbing Fjord.

Opholdstiden i Hover Å og Von Å er dog begrænset før udløb i Ringkøbing Fjord, og betydningen af kvælstof og fosfor vurderes også typisk at have effekt i fjernrecipienten og ikke i vandløbet. I forhold til BI₅ er effekten primært i vandløbet, men da udledningen er fordelt hen over året, vil effekten ikke være væsentlig. Det viser de årlige faunaundersøgelser opstrøms og nedstrøms dambruget også.

Det er derfor kommunens vurdering, at fortsat drift af Bratbjerg Dambrug som miljøgodkendt ikke i sig selv vil medføre en væsentlig påvirkning af miljøtilstanden i Hover Å eller Von Å (og heller ikke i Stadil Fjord).

Mulige kumulative effekter

Den gennemsnitlige kvælstoftilførsel fra Hover Å, Tim Å og Ejstrup Bæk til Stadil Fjord og videre til Von Å har i perioden 2015-2017 været ca. 300 tons N pr. år (overfladevandsdatabasen ODA, www.odaforalle.au.dk).

For fosfor var udledningen i 2017 fra Tim Å på ca. 2,9 tons P, mens den gennemsnitlige udledning (2017-2018) fra Hover Å var omkring 3,6 tons P.

Der ligger i dag tre aktive dambrug i Hover Å henholdsvis Voldbjerg Fiskeri, Bratbjerg Dambrug og Vadhoved Dambrug, som alle ejes af Aquapri A/S. Tidligere var også Muldbjerg Dambrug og Foss Dambrug lokaliseret ved Hover Å.

I 2003 blev det opstrømsliggende Muldbjerg Dambrug lukket og fodertilladelsen på 37,5 tons pr. år blev overflyttet til Vadhoved Dambrug.

I 2013 blev Bratbjerg Dambrug miljøgodkendt og samtidig ophørte driften på Foss Dambrug. Foss Dambrug var beliggende mellem Vadhoved og Bratbjerg Dambrug og havde et tilladt foderforbrug på 136,5 tons pr. år. Af den samlede fodertilladelse blev 74,3 tons foder flyttet til Bratbjerg Dambrug. Den resterende del af foderkvoten svarende til 62,2 tons pr. år blev ikke udnyttet, og projektet gav derfor en samlet reduktion i udledningen af kvælstof og fosfor.

Agersbæk Dambrug ved Stadil Fjord ophørte efter 2005 driften med en fodertilladelse på 71 tons foder, hvilket også gav en reduktion i tilledt kvælstof og fosfor.

Det er kommunens vurdering, at fortsat drift af Bratbjerg Dambrug som miljøgodkendt ikke i sig selv vil medføre en væsentlig påvirkning af miljøtilstanden i Hover Å eller Von Å (og heller ikke i Stadil Fjord).

Påvirkning af Ringkøbing Fjord

Udledningerne i sig selv

I Vandområdeplan 2021-2027 er der angivet en samlet påvirkning af Ringkøbing Fjord på 4.500 tons kvælstof om året. Målbekæmpelsen er 2.900 tons, og der derfor indregnet reducerende indsatser på 1.600 tons kvælstof.

Udledningen af maksimalt 16,5 tons N pr. år fra Bratbjerg Dambrug vil isoleret set være et negativt bidrag til Ringkøbing Fjord, men størrelsen af udledningen er dog meget begrænset i forhold til den samlede udledning.

I forhold til fosfor er der ikke er en indsats for nedbringelse af mængden til Ringkøbing Fjord, den aktuelle belastning er lig med målbekæmpelsen på 100 tons.

På den baggrund vurderer kommunen, at den fortsatte udledning af kvælstof og fosfor fra Bratbjerg Dambrug ikke i sig selv vil medføre en væsentlig påvirkning af miljøtilstanden i Ringkøbing Fjord.

Mulige kumulative effekter

I Vandområdeplan 2021-2027 er der angivet en samlet påvirkning af Ringkøbing Fjord på 4.500 tons kvælstof om året. Målbeklastningen er 2.900 tons, og der derfor indregnet reducerende indsats på 1.600 tons kvælstof.

Bidraget fra Bratbjerg Dambrug vil være ubetragteligt set i forhold til de samlede, tilladte mængder. Der er opsat indsats i Vandområdeplan 2021-2027, som skal nedbringe de tilladte mængder af kvælstof. Udledninger fra dambrug indgår ikke som en indsats.

På den baggrund vurderer kommunen, at den fortsatte udledning af kvælstof og fosfor fra Bratbjerg Dambrug i kumulation med andre udledninger ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af miljøtilstanden i Ringkøbing Fjord.

Udledning af medicin- og hjælpestoffer

I forhold til kumulative forhold for medicin og hjælpestoffer er dette punkt behandlet i kommunens samlede risikovurdering for Hover Å, Omme Å, Skjern Å og Ringkøbing Fjord (Fjorback, 2011). Revision af dambrugenes vilkår for anvendelse og udledning af medicin- og hjælpestoffer tager udgangspunkt i risikovurderingen for at sikre, at miljøkvalitetskravene kan overholdes i de berørte vandområder.

I risikovurderingen tildeles hvert dambrug en andel af medianminimumsvandføringen til fortynding af medicin- og hjælpestoffer, som sidenhen anvendes til beregning og udarbejdelse af vilkår med procedurer for anvendelse af stofferne på dambrugene, så miljøkvalitetskravene for de enkelte stoffer kan overholdes. Der tages samtidig stilling til, om der skal sættes skærpede vilkår i forhold til udledning til marine vandområder med skærpede miljøkvalitetskrav for visse stoffer.

Anvendelse af medicin og hjælpestoffer vil således ikke medføre en kumulativ udledning, der vil kunne medføre en overskridelse af miljøkvalitetskravene i vandområderne.

Vandindvindingen

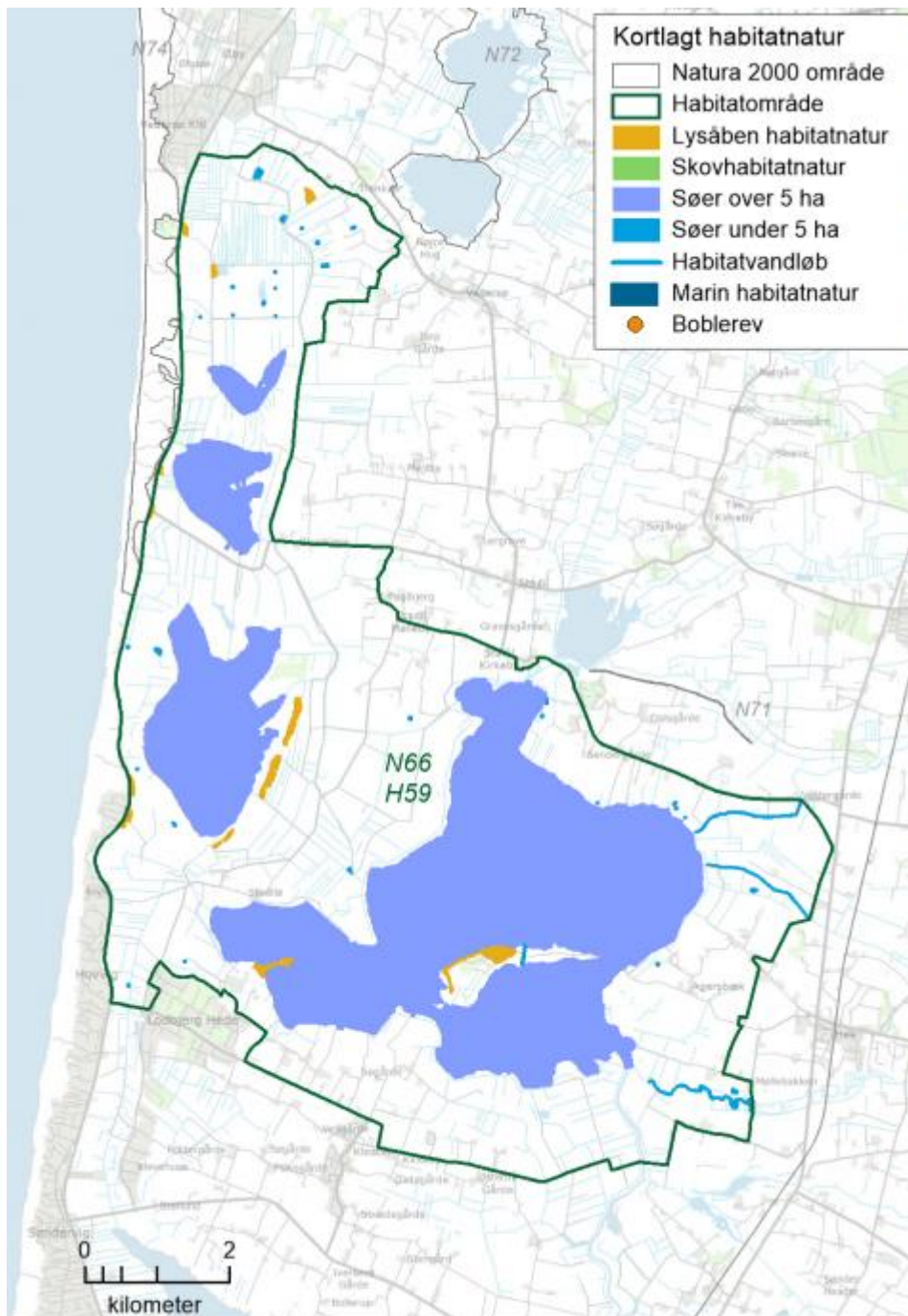
Dambrugets vandindvinding foregår som hidtil via indvinding af overfladevand fra Hover Å via pumpe.

Indløbstrømmen er afgitret med 4 mm maskestørrelse, så materialer og organismer ikke bliver pumpet ind på dambruget.

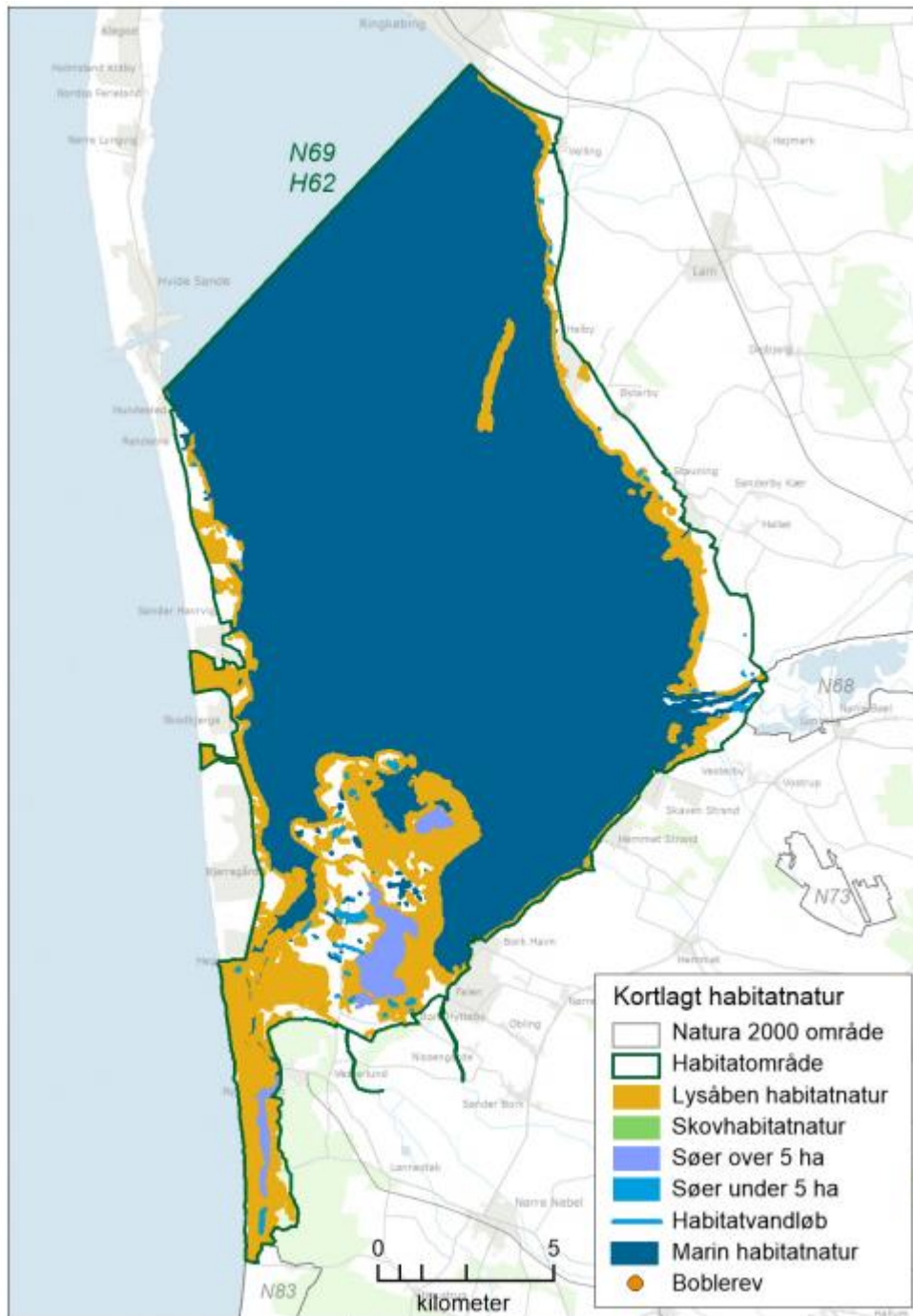
Dambrugets udløb til Hover Å er afgitret med 10 mm rist.

Kommunen vurderer, at den nuværende indvinding giver tilstrækkelig sikring af insekter/smådyr samt lampret- og fiskelarver ([se mere nedenfor](#)).

Påvirkning af naturtyper og arter

Figur 2. Udbredelsen af lysåbne naturtyper i og omkring Stadil Fjord.

Figur 3. Udbredelse af lysåbne habitatnaturtyper i og omkring Ringkøbing Fjord. Størstedelen af fjorden er udpeget som "kystlaguner og strandsøer".

Naturtyperne i Stadil- og Ringkøbing Fjord vil ikke blive påvirket af miljøgodkendelsen.

Påvirkning af arter

I habitatvurderingen indgår alle arter omfattet af habitatbekendtgørelsen. Ingen af arterne vil blive påvirket af dambrugets udledninger til Hover Å. I forhold til det konkrete projekt finder kommunen

det relevant at oplyste og kommentere specielt på nedenstående arter.

Laks (bilag II)

Laksen er udpegningsgrundlag for Ringkøbing Fjord. Der er findes desuden en selvreproducerende laksebestand i Hover Å.

”Laksen har en begrænset udbredelse i Danmark og er primært tilknyttet 4 vandløbssystemer (Skjern Å-, Storå, Varde Å og Ribe Å) i det vestlige Jylland. De naturlige bestanden i disse vandløb var tæt på udryddelse og bestandene understøttes i dag ved årlige udsætninger af lakseyngel. I Gudenå-systemet blev laksebestanden udryddet i forbindelse med anlæggelse af Tangeværket i 1920’erne, her er der opbygget en ny stamme på basis af udsætninger af laksesmolt fra hhv. Sverige og Storåen. Laksen stiller store krav til levested, hvad angår vandkvalitet, fysiske forhold og vandtemperatur, og betragtes i udpræget grad som en strøm- og rentvandskrævende vandløbsfisk. Laks er i det nationale overvågningsprogram overvåget i Skjern Å og flere af de større vestjyske vandløb i 2004-2012. Desuden er der udført generelle elfiskeundersøgelser i det vandløbsøkologiske delprogram. Bestanden i Vestjylland viser ingen tegn på tilbagegang i udbredelse og bestand, og den største danske bestand i Skjern Å-systemet, er endda stigende.” (Basisanalysen til vandområdeplanen).

Bratbjerg Dambrug må indtage op til 260 l/s fra Hover Å. Vandindtagets sigtetromle har en afgitring på 4 mm, som hidtil har været anset for den maksimalt tilladte gitterstørrelse i vandløb, hvor der forekommer lampretter. Sigtetromlen er omkring en meter bred.

Miljø- og Fødevarerklagenævnets Uggerby-afgørelse fra 2022 stillede spørgsmålstegn ved tilstrækkeligheden af en 4 mm afgitring, men afgørelsen omhandlede indtag af en meget stor vandmængde på 665 l/s og et indtag over en 6 meter bred afgitring med traditionelle gitterstave.

En sigtetromle sidder allerøverst i åens vandsøjle. Lampretlarverne er bundlevende i vandløbet og vil derfor også forblive langs bunden, når de drifter nedstrøms. I et stort og dybt vandløb som Hover Å ved Bratbjerg vil lampretlarverne derfor ikke komme i kontakt med sigtetromlen i væsentligt omfang.

Selve funktionaliteten i en roterende sigtetromle med 4 mm afgitring gør helt generelt, at drivende materiale og organismer vil være tilbøjelige til at glide af tromlens dug og forblive i vandløbet.

Kommunen vurderer derfor, at den nuværende indretning på Bratbjerg giver tilstrækkelig sikkerhed for, at også fiskelarver forbliver i åen, så laks ikke bliver påvirket af indvindingen.

Hav- og flodlampret (bilag II)

Hav- og flodlampret overvåges i det nationale overvågningsprogram, NOVANA. Naturstyrelsens nuværende datagrundlag omkring artens udbredelse og forekomst i Natura 2000-områderne er dog begrænset.

Kommunen har kendskab til fund af lampretarterne (flod-/hav- og bæklampret) i Hover Å. Havlampretter vandrer mellem marine levesteder og gyde og opvækstområder i ferskvand. Lampretlarverne lever nedgravet i vandløbsbunden i u-formede gange indtil de vandrer mod havet ved en størrelse på 13-15 cm. På det tidspunkt har lampretterne en diameter på 5 mm.

Bratbjerg Dambrug må indtage op til 260 l/s fra Hover Å. Vandindtagets sigtetromle har en afgitring på 4 mm, som hidtil har været anset for den maksimalt tilladte gitterstørrelse i vandløb, hvor der forekommer lampretter. Sigtetromlen er omkring en meter bred.

Miljø- og Fødevareklagenævnets Uggerby-afgørelse fra 2022 stillede spørgsmålstegn ved tilstrækkeligheden af en 4 mm afgitring, men afgørelsen omhandlede indtag af en meget stor vandmængde på 665 l/s og et indtag over en 6 meter bred afgitring med traditionelle gitterstave.

En sigtetromle sidder allerøverst i åens vandsøjle. Lampretlarverne er bundlevende i vandløbet og vil derfor også forblive langs bunden, når de drifter nedstrøms. I et stort og dybt vandløb som Hover Å ved Bratbjerg vil lampretlarverne derfor ikke komme i kontakt med sigtetromlen i væsentligt omfang.

Selve funktionaliteten i en roterende sigtetromle med 4 mm afgitring gør helt generelt, at drivende materiale og organismer vil være tilbøjelige til at glide af tromlens dug og forblive i vandløbet.

Kommunen vurderer derfor, at hav- og flodlampretter ikke vil blive negativt påvirket af indvindingen.

Bæklampret (bilag II)

"Bæklampret lever nedgravet i de dele af vandløbene, hvor strømmen er langsom og som er rig på fint organisk materiale. Gydnings sker på stryg med stenet og gruset bund. På grund af artens valg af levested i roligt vand oftest mudret materiale langs vandløbsbredden kan arten være svær at registrere ved elektrofiskeri. Bæklampret er i det nationale overvågningsprogram 2004-2011 eftersøgt ved elfiskeri på ca. 850 vandløbsstationer over hele Danmark. Arten er især udbredt i Jylland, mens udbredelsen på Bornholm, Fyn og Sjælland er mere spredt, og på en række øer (Langeland, Lolland, Falster, Møn) er den helt fraværende. Overordnet set vurderes arten, dens udbredelse og areal af levesteder ikke at være i tilbagegang. Der vurderes desuden at være stabile og levedygtige bestande i mange danske vandløb." (Miljøstyrelsen 2022).

Bratbjerg Dambrug må indtage op til 260 l/s fra Hover Å. Vandindtagets sigtetromle har en afgitring på 4 mm, som hidtil har været anset for den maksimalt tilladte gitterstørrelse i vandløb, hvor der forekommer lampretter. Sigtetromlen er omkring en meter bred.

Miljø- og Fødevareklagenævnets Uggerby-afgørelse fra 2022 stillede spørgsmålstegn ved tilstrækkeligheden af en 4 mm afgitring, men afgørelsen omhandlede indtag af en meget stor vandmængde på 665 l/s og et indtag over en 6 meter bred afgitring med traditionelle gitterstave.

En sigtetromle sidder allerøverst i åens vandsøjle. Lampretlarverne er bundlevende i vandløbet og vil derfor også forblive langs bunden, når de drifter nedstrøms. I et stort og dybt vandløb som Hover Å ved Bratbjerg vil lampretlarverne derfor ikke komme i kontakt med sigtetromlen i væsentligt omfang.

Selve funktionaliteten i en roterende sigtetromle med 4 mm afgitring gør helt generelt, at drivende materiale og organismer vil være tilbøjelige til at glide af tromlens dug og forblive i vandløbet.

Kommunen vurderer derfor, at bæklampretter ikke vil blive negativt påvirket af indvindingen.

Odder (bilag II og -IV)

Odderen findes omkring mange dambrug i kommunen og lever også omkring Bratbjerg Dambrug.

"Odderens udbredelse i Danmark er blevet undersøgt i det nationale overvågningsprogram i 2004 og seneste igen i 2011-2012. Artens samlede bestandsstørrelse i Danmark er ukendt, men det vurderes at den nationale bestandsstørrelse er i fremgang både hvad angår udbredelse og bestandsstørrelse. I Jylland har odderen siden midten af 1980'erne øget sin udbredelse til nu at være vidt udbredt med en god levedygtig bestandsstørrelse." (Miljøstyrelsen 2022).

Dambruget har ikke negativ betydning for odderen.

Vandranke (bilag II og -IV)

"Vandranke er knyttet til større vandløb, kanaler og søer. Arten har tidligere været angivet fra omkring 25 lokaliteter i Vestjylland fra Nissum Fjord i nord til Ribe i syd indenfor den atlantiske region. I 2008 kendes vandranke fra i alt 13 lokaliteter, som alle ligger i den atlantiske region. I det nationale overvågningsprogram 2004-2011 er udbredelsen af vandranke blevet undersøgt i 2004 og 2008. Udbredelsesområdet for vandranke er beregnet ud fra 10x10 km kvadrater med forekomst af arten. Desuden blev der på hver af de tidligere kendte lokaliteter foretaget en vurdering af artens udbredelse i m² ud fra en dækningsgradsanalyse. Resultaterne tyder på en stigende udbredelse (dog ikke dækningsgrad) indenfor de enkelte lokaliteter.

Arten er under overvågningen i 2008 fundet i to områder i den nordlige ende af Stadil Fjord og er vurderet til at dække et areal på samlet ca. 1000 m, men med en ret lav dækningsprocent på kun 0-5 %. Det vurderes, at arten har gode muligheder for spredning i området, da det potentielle levested vurderes at være betydeligt større. Der vurderes ikke at være konkrete trusler for arten i området." (Miljøstyrelsen 2022).

Hover Å udmunder i Von Å nedstrøms Stadil Fjord, mens vandranken har sit udbredelsesområde i den nordlige del af Stadil Fjord. Den fremtidige drift på Bratbjerg Dambrug vil ikke påvirke vandrankens udbredelsesområde negativt eller forhindre, at arten kan opnå en gunstig bevaringsstatus.

Fuglearter

I forhold til udpegningsgrundlaget for fuglebeskyttelsesområderne er nogle af arterne meget afhængige af bundvegetation - blandt andet svaner og svømmeænder og kan derfor påvirkes indirekte af næringsstofftilførsel samt for Ringkøbing Fjords vedkommende også af slusepraksis ved Hvide Sande.

I Vandområdeplan 2021-2027 er miljømålet for Ringkøbing Fjord en god økologisk tilstand. For at nå målene i planen, skal der ske en reduktion i udledningen af kvælstof i planperioden. I planperioden er der ikke opstillet indsats om reduktion af kvælstofudledningen fra dambrug i oplandet til Ringkøbing Fjord. Miljøgodkendelsen af Bratbjerg Dambrug vil heller ikke medføre en øget kvælstofbelastning til Ringkøbing Fjord, og kommunen vurderer derfor, at udpegningsgrundlaget for fuglebeskyttelsesområderne ikke vil blive påvirket negativt.

Samlet vurdering

Det er kommunens vurdering, at miljøgodkendelsen af Bratbjerg Dambrug (de fremtidige vilkår for drift og indretning af dambruget) ikke i sig selv eller i forbindelse med andre planer eller projekter vil medføre målbare effekter eller påvirke bilag IV-arter eller Natura 2000-områderne ved nedre del af Hover Å, øvre del af Von Å, Stadil Fjord og Ringkøbing Fjord væsentligt. Det vurderes samtidig, at der ikke er behov for udarbejdelse af en nærmere konsekvensvurdering af projektet.

Referencer

Fjorback, C. 2011. Risikovurdering for Ringkøbing-Fjord samt vandløbssystemerne med afstrømning til fjorden – brug og udledning af medicin- og hjælpestoffer. Rapport fra Niras A/S.

Miljøstyrelsen 2022. <https://mst.dk/natur-vand/natur/natura-2000/natura-2000-planer/natura-2000-planlaegning-2022-2027>

Miljøstyrelsen 2022. <https://mst.dk/natur-vand/vandmiljoe/vandomraadeplaner/>

NIWA Taihoro Nukurangi 2007. Fish screening: good practice guidelines for Canterbury.

Bilag 10 - Miljøscreening

Dato: 6. december 2023

Basisoplysninger	Tekst
Projektbeskrivelse (kan vedlægges)	<p>Fornyset miljøgodkendelse af Bratbjerg Dambrug.</p> <p>Dambruget indvinder åvand fra Hover Å til opdræt af regnbueørred. Vandet renses mekanisk og mikrobiologisk, inden det ledes tilbage til Hover Å.</p> <p>Dambruget fortsætter med nuværende drift og indretning på omtrent uændrede vilkår.</p> <p>I forbindelse med miljøgodkendelsen fastsættes vilkår om:</p> <ul style="list-style-type: none"> - udledningmængder af næringsstoffer samt medicin og hjælpestoffer - indretning og drift
Navn, adresse, telefonnr. og e-mail på bygherre	AquaPri, CVR 80326610
Navn, adresse, telefonnr. og e-mail på kontaktperson	-
Projektets adresse, matr. nr. og ejerlav	Hovervej 62, 6950 Ringkøbing, matr.nr. 1e m.fl., Bratbjerg Gde., Hee
Projektet berører følgende kommune eller kommuner (omfatter såvel den eller de kommuner, som projektet er placeret i, som den eller de kommuner, hvis miljø kan tænkes påvirket af projektet)	Ringkøbing-Skjern Kommune.
Oversigtskort i målestok 1:50.000	-
Kortbilag i målestok 1:10.000 eller 1:5.000 med indtegnning af anlægget og projektet (vedlægges dog ikke for strækningsanlæg)	-

Forholdet til VVM reglerne	Ja	Nej	
Er projektet opført på bilag 1 til lov om miljøvurdering af planer og programmer og konkrete projekter (VVM).		X	Hvis ja, er der obligatorisk VVM-pligtigt. Angiv punktet på bilag 1:
Er projektet opført på bilag 2 til lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM).	X		Hvis ja, angiv punktet på bilag 2

Forholdet til VVM reglerne	Ja	Nej	
			Pkt. 1, f) Intensivt fiskeopdræt.

Projektets karakteristika	Tekst
1. Hvis bygherren ikke er ejer af de arealer, som projektet omfatter angives navn og adresse på de eller den pågældende ejer, matr. nr og ejerlav	Intet nybyggeri.
2. Arealanvendelse efter projektets realisering Det fremtidige samlede bebyggede areal i m ² Det fremtidige samlede befæstede areal i m ²	Uændret. Dambruget består af 4 betonkanaler, 3 betontanke og 2 bygninger på et areal omkring 12.000 m ² kørefast grus.
3. Projektets areal og volumenmæssige udformning Er der behov for grundvandssænkning i forbindelse med projektet og i givet fald hvor meget i m Projektets samlede grundareal angivet i ha eller m ² Projektets bebyggede areal i m ² Projektets nye befæstede areal i m ² Projektets samlede bygningsmasse i m ³ Projektets maksimale bygningshøjde i m	Intet nybyggeri.
4. Projektets behov for råstoffer i anlægsperioden Vand- mængde i anlægsperioden Affaldstype og mængder i anlægsperioden Spildevand – mængde og type i anlægsperioden	Intet nybyggeri.
5. Projektets kapacitet for så vidt angår flow ind og ud samt angivelse af placering og opbevaring på kortbilag af råstoffet/produktet i driftsfasen: Råstoffer – type og mængde i driftsfasen Mellemprodukter – type og mængde i driftsfasen Færdigvarer – type og mængde i driftsfasen Vand – mængde i driftsfasen	Dambruget har en gældende tilladelse til at indvinde op til 260 l/s fra Hover Å. Tilladelsen forlænges synkront med miljøgodkendelsen. Dambruget producerer regnbueørred, som transporteres fra dambruget til slagtning. Der vil være afhændelse af slam efter behov og min. hver 9. måned.

Projektets karakteristika	Tekst
<p>6. Affaldstype og mængder, som følge af projektet i driftsfasen:</p> <p>Farligt affald:</p> <p>Andet affald:</p> <p>Spildevand til renseanlæg:</p> <p>Spildevand med direkte udledning til vandløb, sø, hav:</p> <p>Håndtering af regnvand:</p>	<p>I miljøgodkendelsen stilles vilkår for den maksimale udledning af medicin- og hjælpestoffer, så miljøkvalitetskravene i Hover Å, og Ringkøbing Fjord kan overholdes.</p> <p>Der stilles også krav til de maksimale udledninger af organisk stof (BI₅), ammonium-N, total-N og total-P i overensstemmelse med bekendtgørelse nr. 1567 af 07-12-2016 om miljøgodkendelse og samtidig sagsbehandling af ferskvandsdambrug, Bilag 1 og 2.</p> <p>Der vil forekomme affald fra virksomheden i form af plastemballage, olie og kemikalieaffald. Der er en nedgravet beholder på dambruget til opbevaring af døde fisk.</p>

Projektets karakteristika	Ja	Nej	Tekst
7. Forudsætter projektet etablering af selvstændig vandforsyning	X		Der er etableret pumpeanlæg ved vandløbsbredden.
8. Er anlægget eller dele af anlægget omfattet af standardvilkår eller branchebekendtgørelse?	X		BEK nr. 1567 af 7. december 2016 om miljøgodkendelse og samtidig sagsbehandling af ferskvandsdambrug fastlægger konkrete krav til vilkår i miljøgodkendelsen.
9. Vil anlægget kunne overholde alle de angivne standardvilkår	X		
10. Er anlægget eller dele af anlægget omfattet af BREF-dokumenter		X	
11. Vil anlægget kunne overholde de angivne BREF-dokumenter	-	-	
12. Er anlægget eller dele af anlægget omfattet af BAT-konklusioner		X	
13. Vil anlægget kunne overholde de angivne BAT-konklusioner	-	-	
14. Er projektet omfattet af en eller flere af Miljøstyrelsens vejledninger eller bekendtgørelser om støj.	X		Vejledning nr. 5/1984 – Ekstern støj fra virksomheder.

Projektets karakteristika	Ja	Nej	Tekst
15. Vil anlægsarbejdet kunne overholde de vejledende grænseværdier for støj og vibrationer – jf. ovenfor	X		
16. Vil det samlede anlæg, når projektet er udført, kunne overholde de vejledende grænseværdier for støj og vibrationer – jf. ovenfor	X		Støj frembringes fra pumper mv. på anlægget samt ved periodevis truckkørsel og transporter med fisk og foder. Der er normalt ikke væsentlig vibrationsfrembringelse på dambruget.
17. Er projektet omfattet Miljøstyrelsens vejledninger, regler og bekendtgørelser om luftforurening.		X	
18. Vil anlægsarbejdet kunne overholde de vejledende grænseværdier for luftforurening – jf. ovenfor	-		
19. Vil det samlede anlæg kunne overholde de vejledende grænseværdier for luftforurening – jf. ovenfor	-		
20. Vil projektet give anledning til støvgener eller øgede støvgener I anlægsperioden I driftsfasen		X	

Projektets karakteristika	Ja	Nej	Tekst
21. Vil projektet give anledning til lugtgener eller øgede lugtgener I anlægsperioden I driftsfasen		X	Der kan forekomme lugtgener fra døde fisk. Der er fastsat vilkår om, at døde fisk skal opbevares i en lukket beholder, for at begrænse eventuelle lugtgener.
22. Vil anlægget som følge af projektet have behov for belysning som i aften og nattetimer vil kunne oplyse naboarealer og omgivelserne. I anlægsperioden I driftsfasen		X	
23. Er anlægget omfattet af risikobekendtgørelsen – jf. bekendtgørelse om kontrol med risikoen for større uheld med farlige stoffer nr. 372 af 25. april 2016		X	

Projektets placering	Ja	Nej	Tekst
24. Forudsætter projektet dispensation fra eller ændring af den gældende lokalplan		X	Der er ingen lokalplan for området.
25. Forudsætter projektet dispensation fra gældende bygge- og beskyttelseslinjer		X	
26. Indebærer projektet behov for at begrænse anvendelsen af naboarealer		X	
27. Vil projektet kunne udgøre en hindring for anvendelsen af udlagte råstofområder		X	
28. Er projektet tænkt placeret indenfor kystnærhedszonen		X	

Projektets placering	Ja	Nej	Tekst
29. Forudsætter projektet rydning af skov: (skov er et bevokset areal med træer, som danner eller indenfor et rimeligt tidsrum ville danne sluttet skov af højstammede træer, og arealet er større end ½ ha og mere end 20 m bredt.)		X	
30. Vil projektet være i strid med eller til hinder for realiseringen af en rejst fredningssag		X	
31. Afstanden fra projektet i luftlinje til nærmeste beskyttede naturtype i henhold til naturbeskyttelseslovens § 3			Hover Å er § 3-beskyttet. Der er desuden registreret § 3-beskyttet eng og mose i umiddelbar nærhed til dambruget.
32. Rummer § 3 området beskyttede arter og i givet fald hvilke	X		Der er forekomst af odder omkring dambruget. Arten vil dog ikke blive påvirket af den fortsatte drift.
33. Afstanden fra projektet i luftlinje til nærmeste fredede område			Der er ca. 2,5 km mod NØ til fredning ved Nr. Bratbjerggård (hede og gravhøje).
34. Afstanden fra projektet i luftlinje til nærmeste internationale naturbeskyttelsesområde (Natura 2000-områder, habitatområder, fuglebeskyttelsesområder og Ramsarområder).			Ca. 4 km mod nord til Natura2000-området Heder og klitter på Skovbjerg Bakkeø.

Projektets placering	Ja	Nej	Tekst
			Ca. 4,5 km til Natura 2000-området Stadil Fjord og Vest Stadil Fjord.
35. Vil projektet medføre påvirkninger af overfladevand eller grundvand, f.eks. i form af udledninger til eller fysiske ændringer af vandområder eller grundvandsforekomster?	X		Der indvindes vand til dambrugsdrift fra åen gennem pumpe og 4 mm afgitring. Der kan indvindes 260 l/s, og vandet ledes tilbage til åen umiddelbart nedstrøms indtaget. Der stilles vilkår for anvendelse af medicin- og hjælpestoffer, så miljøkvalitetskravene overholdes i ferskvand og i marine recipienter. Udledningen af letomsætteligt organisk stof og næringsstoffer vil heller ikke have væsentlig effekt på vandmiljøet.
36. Er projektet placeret i et område med særlige drikkevandinteresser		X	Ca. 200 m mod syd ligger grænsen til område med særlige drikkevandsinteresser. Dambruget vil ikke have en påvirkning.
37. Er projektet placeret i et område med registreret jordforurening		X	Ca. 1,5 km til nærmeste jordforurening (V2 kortlagt).
38. Er projektet placeret i et område, der i kommuneplanen er udpeget som område med risiko for oversvømmelse.	X		Ådalen er markeret som område med grundvandsstand 90 cm under terræn.
39. Er projektet placeret i et område, der, jf. oversvømmelsesloven, er udpeget som risikoområde for oversvømmelse?		X	

Projektets placering	Ja	Nej	Tekst
40. Er der andre lignende anlæg eller aktiviteter i området, der sammen med det ansøgte må forventes at kunne medføre en øget samlet påvirkning af miljøet (Kumulative forhold)	X		Der ligger to andre dambrug i Hover Å. Dambrugene indvinder vand på tilsvarende måde, som Bratbjerg med indpumpning og en 4 mm afgitring samt udledning tæt på indvindingspunktet. På grund af indretningen på de tre dambrug, vil påvirkningen ikke være væsentlig.

Projektets placering	Ja	Nej	Tekst
			Den kumulative udledning fra de tre dambrug vil heller ikke have væsentlig påvirkning.
41. Vil den forventede miljøpåvirkning kunne berøre nabolande		X	

42. En beskrivelse af de tilpasninger ansøger har foretaget af projektet inden ansøgningen blev indsendt og de påtænkte foranstaltninger med henblik på at, forebygge, begrænse eller kompensere for væsentlige skadelige virkninger på miljøet			Dambruget benytter recirkulering og har indbygget anlæg til rensning og iltning af vandet inden udløb til åen.
---	--	--	--